

Evaluering

Afprøvningen af SIMBA

En tilgang og metode til støttet og overvåget samvær

**Louise Birch &
Maria Appel Nissen**

Aalborg Universitet 2026

Evaluering

Afprøvningen af SIMBA

En tilgang og metode til støttet og overvåget samvær

AAU OPEN

AALBORG UNIVERSITY
OPEN PUBLISHING

Evaluering – Afprøvning af SIMBA

En tilgang og metode til støttet og overvåget samvær

Af Louise Birch og Maria Appel Nissen

1. udgave 2026

© Forfatterne 2026

Omslag og grafisk layout: Gert Laursen | Advice360

ISBN: 97887-7642-318-6

DOI: doi.org/10.54337/aau.simba.evaluering

Denne udgivelse er udelukkende publiceret elektronisk og kan kun rekvireres i online format.

Published by: Aalborg University Open Publishing | www.open.aau.dk

Rapporten er udarbejdet i regi af forsknings- og udviklingsprojektet SAMVÆR (2022-2027). Manuskriptet har været til gennemsyn og kommentering i projektets partnerskab, og forskningsgruppen SCOPAS ved Aalborg Universitet har foretaget kritisk læsning og kommentering af rapporten.

Dette værk er udgivet under en Creative Commons Open Access-licens CC BY 4.0, som tillader andre at distribuere, tilpasse og bygge videre på materialet i ethvert medie eller format, så længe forfatterne krediteres.

Undtaget fra denne licens er værkets forsidebillede (© iStock), som er beskyttet af ophavsret og ikke må genanvendes uden tilladelse fra rettighedshaveren.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Indledning	6
Resume	7
SIMBA – en tilgang og 6 metodiske fokuspunkter	9
Deltagere i afprøvningen	12
De professionelle	12
Børn, forældre og plejeforældre/kontaktperson	13
Evalueringens design	14
Evalueringens datagrundlag	14
Etik i evalueringen	15
Børn, forældre og plejeforældres erfaringer med SIMBA	16
Børnene	16
Forældrene	19
Plejeforældrene	22
Devaluering: Hvad virker for børn, forældre og plejeforældre?	25
De professionelle erfaringer med SIMBA	26
Forberedelser og forventninger til SIMBA	26
Afprøvningen og erfaringerne med SIMBA.....	28
Ved afslutningen af afprøvningen	32
Devaluering: Hvad virker ifølge de professionelle?	32
Betingelser i konteksten	33
Forhold hos børn, forældre og plejefamilier.....	34
De faglige betingelser for at arbejde med samvær	35
Organisatoriske betingelser	36
Devaluering: Hvad i konteksten fremmer og hæmmer virkninger?	38
Afsluttende evaluering	38
Hvordan har afprøvningen virket?	38
Virksomme mekanismer i SIMBA	40
SIMBA som en vej til succeskriterier	41
Anbefalinger til praksis og videre udvikling	42
Referencer	44

Forord

Denne rapport formidler evalueringen af afprøvningen af SIMBA: en tilgang og metode til støttet og overvåget samvær mellem børn og unge i anbringelse og deres forældre.

SIMBA står for Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse og består af seks metodiske fokuspunkter, der skal styrke arbejdet med støttet og overvåget samvær.

SIMBA er udviklet i forsknings- og udviklingsprojektet SAMVÆR (2022-2027) i et partnerskab mellem forskere, myndigheder og udførere af støttet og overvåget samvær. SIMBA bygger på forskning og udviklingsarbejde i partnerskabet (Nissen & Ravn, 2025). En uddybede beskrivelse af SIMBA og vidensgrundlaget findes i <https://doi.org/10.54337/aau.simba.praksis>

Afprøvningen af SIMBA blev forberedt i efteråret 2024 og forløb fra januar 2025 til og med januar 2026. Evalueringen er gennemført parallelt hermed.

Partnerskabet takker alle, der har bidraget til afprøvningen og evalueringen af SIMBA: ledere, børne- og ungerådgivere, samværskonsulenter og ikke mindst børn, forældre og plejeforældre. Vi takker også VELUX Fonden HUMpraxis for støtte til projektet SAMVÆR. HUMpraxis støtter projekter, hvor praktikere og forskere indgår i et tæt, ligeværdigt og vekselvirkende samarbejde om at skabe nye bæredygtige løsninger i praksis og ny grundlæggende viden.

På vegne af partnerskabet

Louise Birch & Maria Appel Nissen,
Aalborg Universitet, september 2026

Forfatterne

- **Louise Birch** er socialrådgiver, master i udsatte børn og unge og cand.scient.soc. og har erfaring med samvær i praksis. Louise har været ansat som evaluator i Fonden VITA – Center for Socialt Arbejde og på Aalborg Universitet.
- **Maria Appel Nissen** er professor i socialt arbejde på Aalborg Universitet. Maria er leder af projekt SAMVÆR og har forskningsmæssigt ansvar for evalueringen. Hun har bidraget til udvikling af SIMBA.

Partnerskabet

- Århus Kommunes Familiecenter
- Ikast-Brandeborg Kommunes Familierådgivning
- Vejle Kommunes Familieafdeling
- Børne- og Ungecenter Vejle Fjord KFUM's sociale arbejde
- Århus Kommunes Børnecenter Team Samvær
- Fonden VITA - Center for Socialt Arbejde
- Forskere i forskningsgruppen SCOPAS, Institut for Samfund & Politik, Aalborg Universitet

Indledning

For børn og unge i anbringelse kan samvær med og relationen til deres forældre og familienetværk være både en betydningsfuld og kompleks del af deres liv. Mange børn og unge har samvær med den ene eller begge forældre under anbringelsen - men det er ikke alle, hvor samværet er enten er støttet eller overvåget.

Når samværet er støttet eller overvåget i henhold til barnets lov (LBK nr. 282 af 17/03/2025, kap. 13 §§ 103-105), kan der være mange forskellige aktører involveret: barnet, forældrene og eventuelt familienetværk, børne- og ungerådgiver, samværskonsulent, plejeforældre eller anbringelsessted.

Støttet eller overvåget samvær (herefter samvær) kan være præget af forskellige følelser, interesser og hensyn, som kan være svære at navigere i for alle aktører. Det er en udfordrende opgave at facilitere et godt samvær, og de mange følelser, interesser og hensyn kan gøre det vanskeligt at inddrage barnet, forældrene og plejeforældrene. Viden om, hvad de tænker om samværet og deres rolle, er imidlertid vigtig for at kunne understøtte og vurdere samværets kvalitet (Rasmussen m.fl., 2023).

Projekt SAMVÆR opstod ud fra et ønske om at tydeliggøre, hvad samvær er, og at udvikle et praksisnært sprog for, hvordan samvær udføres og kan kvalificeres i praksis. Partnerskabet ønskede ikke en standardiseret metode, men derimod en dynamisk tilgang, hvor inddragelse, samarbejde og mening danner grundlaget for at styrke samværets kvalitet (Nissen & Ravn, 2025).

På den baggrund blev der opstillet følgende succes-kriterier:

Succeskriterier

- **En forbedret og virksom inddragelse** af barnets stemme, behov, interesser og hverdagsliv i samvær, der understøtter formålet med anbringelsen.
- **Et bæredygtigt samarbejde** til barnets bedste, afstemt med forældrenes forudsætninger og med færre konflikter mellem aktører involveret i barnets anbringelse.
- **At barnet oplever at være betydningsfuld** samt udvikler en sammenhængende fortælling om samværet og en meningsfuld livshistorie på sigt.

Formålet med at udvikle og afprøve SIMBA var at bidrage til at realisere disse succeskriterier. SIMBA har fokus på at inddrage børn og at støtte dem i at danne deres egen mening om relationen til deres forældre og familienetværk, samt at styrke det professionelle samarbejde om det. Det indebærer et øget fokus på relationerne mellem børn og forældre og på, hvordan samværet bliver meningsfuldt, samt et styrket arbejde med konfliktende følelser, interesser og hensyn. Eva-

lueringen viser, at dette er meningsfuldt og virksomt i praksis men også, at det kan være udfordrende og kræver en særlig indsats.

Evalueringen er baseret på forskellige data og analyser udarbejdet under afprøvningen, øvrige resultater fra projekt SAMVÆR samt udvalgt international forskning (jf. evalueringens design, s. 14).

Partnerskabet har haft rapporten til gennemsyn og kommentering. Forskningsgruppen *Shaping Concepts Practices and Advances in Social Work* (SCOPAS) på Aalborg Universitet har foretaget kritisk læsning og kommentering af rapporten.

Resume

Denne evaluering undersøger: Hvordan virker afprøvningen af SIMBA og de metodiske fokuspunkter for deltagerne, og under hvilke betingelser i konteksten?

SIMBA står for Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse og omfatter seks metodiske fokuspunkter, der skal styrke arbejdet med støttet og overvåget samvær. Evalueringen består af tre dele:

- Børns, forældres og plejeforældres erfaringer (s. 16-26)
- De professionelles erfaringer (s. 26-33)
- Betingelser i konteksten (s. 33-38)

Hver del afsluttes med en devaluering, som samles i en afsluttende evaluering med fokus på, hvordan SIMBA virker i praksis, de virksomme mekanismer, og hvordan det relaterer sig til projekt SAMVÆRs succeskriterier (s. 42).

Virksomme mekanismer handler om, hvad der medvirker til at skabe den ønskede forandring i en indsats – altså hvilke elementer, processer eller forhold der bidrager til, at indsatsen får den ønskede betydning i praksis. Det handler med andre ord om hvad der virker, for hvem, hvordan og under hvilke omstændigheder.

Evalueringen af afprøvningen viser, at SIMBA opleves som en meningsfuld tilgang i arbejdet med støttet og overvåget samvær. Børn, forældre og plejeforældre har positive erfaringer med de dele af SIMBA, som styrker oplevelsen af meningen med samværet, deres egen rolle samt forståelsen for relationer og følelser i og omkring samværet. De professionelle oplever, at SIMBA har styrket samarbejdet om løbende at justere og vurdere samværrets formål, mål og kvalitet med afsæt i barnets behov samt forældrenes situation og forudsætninger (Devalueringer s. 25 og 32).

SIMBA kan medvirke til at styrke samværrets kvalitet, når der er gode samarbejdsbetingelser og fokus på relationerne mellem barn og forældre. Det indebærer et aktivt arbejde med de konfliktende følelser, interesser og hensyn, der kan opstå, så samværet bliver godt for barnet. De metodiske fokuspunkter virker bedst, når værdierne Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse er bærende for det konkrete arbejde. Det

indebærer, at både barn og forældre ses som aktive og værdifulde aktører. Ledelse og fagligt fokus er afgørende for at fastholde fokus på dette. Under de betingelser kan SIMBA bidrage til at fylde videnshuller og skabe bedre sammenhæng i arbejdet med samvær på trods af f.eks. fysiske afstande og forskelle i opgaver blandt de professionelle (Devaluering s. 38).

De virksomme mekanismer i SIMBA er et øget fokus på betydningen af relationer og på aktørernes forskellige behov, perspektiver og interesser. Anerkendelse, tryghed, åbenhed og vilje til at lære af andres perspektiver er også afgørende herunder forståelsen for, at mening kan opleves forskelligt. For barnet er det afgørende, at de voksne arbejder med disse forskelligheder, udreder misforståelser og konflikter, så de ikke påvirker samværet negativt og hæmmer barnet i at udtrykke egne behov og ønsker (Afsluttende evaluering s. 38-42).

Evalueringen anbefaler derfor et fortsat øget fokus på:

- Relationer mellem børn, forældre, plejeforældre og professionelle samt mellem professionelle
- Arbejdet med forskellige behov, perspektiver, interesser og konflikter
- Anerkendelse, tryghed, åbenhed og læring af andres perspektiver
- Helhedsorientering og en bevidsthed om, at metoder ikke 'fixer' udfordringer

(jf. Anbefalinger til praksis og videre udvikling s. 42-43)

SIMBA – en tilgang og 6 metodiske fokuspunkter

SIMBA er en **kontekstuel, relationel og værdiorienteret** tilgang til støttet og overvåget samvær mellem børn i anbringelse og deres forældre.

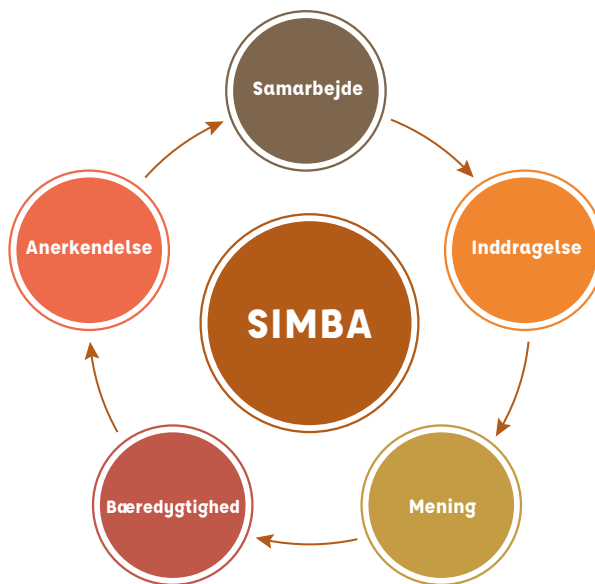
Kontekstuel betyder, at samvær ikke kun forstås som kontakt mellem barn og forældre. Samvær er en praksis, hvor barn, forældre, plejeforældre og professionelle er involveret, og hvor samværets kvalitet præges af samarbejdet og organisatoriske betingelser.

Relationel betyder, at der er fokus på kvaliteten af de relationer, der er og kan udvikles mellem barn og forældre, og at der aktivt arbejdes med konfliktende

følelser, interesser og hensyn, så samværet bliver bæredygtigt for barnet. Det kræver, at de professionelle anerkender og inddrager barnet, forældrene og plejeforældrene.

Værdiorienteret betyder, at arbejdet med samvær bygger på ideer om, hvad der skaber et godt samvær for barnet. Det indebærer en vedvarende opmærksomhed på barnets perspektiv, oplevelser og behov samt på, hvad relationerne betyder for barnet.

SIMBA står for **Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse**. Disse fem værdier er tilgangens faglige fundament og er bærende for arbejdet med samvær.

Figur 1: SIMBAs bærende værdier

SIMBAs 6 metodiske fokuspunkter omsætter værdierne til et helhedsorienteret arbejde med samvær. Fokuspunkterne er ikke en manual, der skal følges trin for trin. Hvert fokuspunkt retter opmærksomheden mod forskellige aspekter af samværet og kan - i udgangspunktet - anvendes selvstændigt med henblik på at styrke samværets kvalitet. Fokuspunkterne hænger dog sammen. Derfor kan arbejdet med ét fokuspunkt gøre andre fokuspunkter relevante. Tilsammen understøtter de metodiske fokuspunkter en fælles faglig retning og et nuanceret fælles sprog for arbejdet med samvær på tværs af de aktører, som er involveret i samværet.

Formål, mål og forventningsafstemning handler om tydelige rammer og gensidig forståelse mellem barn, forældre, plejeforældre og professionelle. Samværet tilrettelægges med afsæt i formålet med anbringelsen samt med formål og mål, som er tydelige og forståelige for alle aktører i og omkring samværet. Det er en forudsætning for at understøtte og vurdere samværets kvalitet. Børne- og ungerådgiveren sikrer, at formål og mål formidles til alle aktørerne. Konfliktende følelser og forventninger anerkendes, afstemmes og danner grundlag for aftaler og løbende justeringer i samværet. Det kan medvirke til at forebygge konflikter, som kan stille barnet i en vanskelig position.

Meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer betyder, at kvalitet i samvær handler om relationen mellem barn og forældre. Samværets indhold planlægges med afsæt i barnets behov, interesser og hverdagsliv, afstemt efter forældrenes forudsætninger og muligheder for at bidrage til relationen. Der er fokus på, at barn og

forældre deltager aktivt i samværet samt vedligeholder og udvikler deres relation – også når samværets omfang er begrænset. Samværet skal være til gavn for barnet, som støttes i at mærke og give udtryk for, hvad der er et godt samvær – eller det modsatte.

'Min samværsbog' er et redskab, som kan styrke barnets stemme og understøtte barnet i at forstå og sætte ord på samværet. Bogen kan indeholde billeder, tegninger og korte beskrivelser af, hvad der er sket i samværet, og hvordan det har været for barnet. Den kan være et 'fælles tredje' mellem barn og forældre og understøtte det meningsfulde samvær. Bogen tilhører barnet. Den giver mulighed for at samle minder og oplevelser fra samværet og kan støtte barnet i at udvikle sin egen forståelse af relationen til forældrene og netværket.

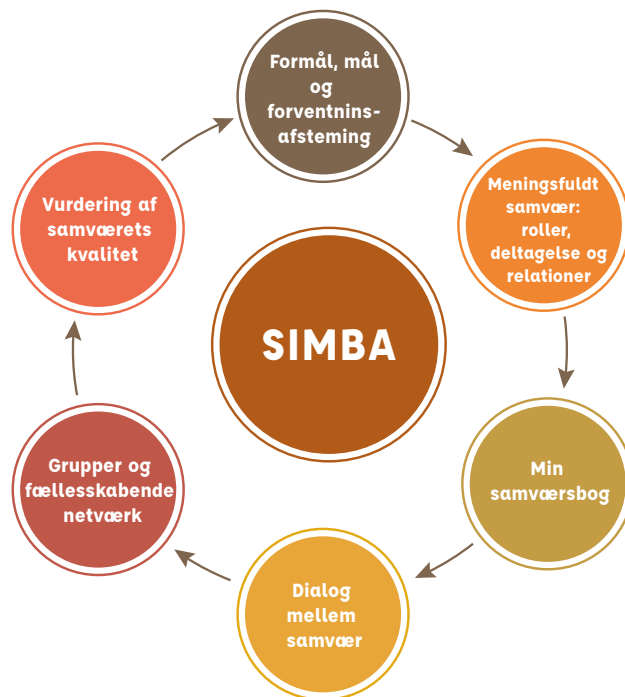
Dialog mellem samvær handler om, at samværskon-sulenten og/eller børne- og ungerådgiveren løbende er i kontakt med barn, forældre og plejeforældre mellem samværerne. Formålet er at skabe mulighed for at dele oplevelser, drøfte bekymringer og afstemme forståelser af samværet. Dialogen skal bidrage til, at spørgsmål, bekymringer og uenigheder bliver håndteret tidligt, før de udvikler sig til konflikter, som kan påvirke barnet eller samværet negativt.

Grupper og fællesskabende netværk er frivillige grupper for børn, forældre og plejeforældre, hvor de kan mødes med andre i lignende situationer og opleve et fællesskab. Meningen med grupperne er, at de skal være et trygt rum, hvor børn, forældre og plejeforældre kan dele erfaringer og spejle sig i hinanden, men det

er ikke et terapeutisk rum. Grupperne kan understøtte oplevelsen af at blive lyttet til, at have en stemme og ikke at stå alene. De kan skabe rum for, at deltagerne finder nye veje i forhold til de udfordringer, de kan opleve, og kan dermed have en positiv indvirkning på samværets kvalitet.

Vurdering af samværets kvalitet betyder, at dokumentation, refleksion og faglige vurderinger tager afsæt i de metodiske fokuspunkter, f.eks. i samværsrapporter

og ved opfølgningsmøder, hvor samværskonsulenten deltager. Beskrivelser og vurderinger af samværet får dermed fokus på formål, mål og mening med samværet, på relationen mellem barn og forældre og hvad samværet betyder for barnet og på, om der har været dialog om oplevelser og evt. konfliktende følelser og interesser mellem samvær. Dermed bliver SIMBA en indbygget del af det faglige arbejde med løbende at vurdere samværets kvalitet for barnet.

Figur 2: SIMBAs seks metodiske fokuspunkter

Deltagere i afprøvningen

Dette afsnit beskriver, hvem der har deltaget i afprøvningen af SIMBA.

De professionelle

Afprøvningen af SIMBA er gennemført af fem aktører i partnerskabet i SAMVÆRsteams på tværs af myndighed og udfører.

- **SAMVÆRsteam Aarhus (AA):** Aarhus Kommunes Familiecenter og Aarhus Kommunes Børnecenter Team Samvær
- **SAMVÆRsteam Ikast-Brande (IB):** Ikast-Brande Kommunes Familierådgivning
- **SAMVÆRsteam Vejle (V):** Vejle Kommunes Familieafdeling og Børne- og Ungecenter Vejle Fjord KFUM's sociale arbejde.

Lederne hos de fem aktører har faciliteret afprøvningen. Børne- og ungerådgivere og samværskonsulenter har deltaget, når de har haft ansvar for samvær mellem de børn og forældre, der indgik i afprøvningen. Fonden VITA har ikke deltaget i afprøvningen, men har fungeret som facilitator og samlet praksisbeskrivelser af erfaringerne med SIMBA i de tre SAMVÆRsteams.

Børn, forældre og plejeforældre/ kontaktperson

Den primære målgruppe for afprøvningen af SIMBA var:

- Børn i alderen 0–17 år anbragt i plejefamilie eller børne- og ungehjem med støttet eller overvåget samvær
- Børnenes forældre samt eventuelt familienetværk, som deltager i samværet.
- Børnenes plejeforældre

Målet var at inkludere 20 børn i nyopstartede støttede eller overvågede samværsforløb, så SIMBA kunne bringes i anvendelse fra begyndelsen. I efteråret 2024 erfarede partnerskabet dog hurtigt, at det ikke var mu-

ligt at inkludere tilstrækkeligt med børn og forældre. Forklaringen herpå var, at der var for få nyopstartede samværsforløb, og samtidig var det ikke alle forældre og plejeforældre, som ønskede at deltage. Derfor besluttede partnerskabet, at børn og forældre med igangværende samværsforløb også kunne deltage. Det gav et bedre grundlag for rekruttering.

Udvælgelsen af de samværsforløb, som skal indgå i afprøvningen er foregået forskelligt i de tre SAMVÆRsteams. I nogle tilfælde har én fagperson haft det overordnede ansvar for at udvælge børn og forældre i samværsforløb. I andre tilfælde har flere forskellige børne- og ungerådgivere udvalgt samværsforløb med afsæt i deres kendskab til barnet og familien. I nogle tilfælde er børn og forældre udgået af afprøvningen, fx på grund af ændringer i anbringelsen eller samværet.

Tabel 1: Børn og forældre i afprøvningen og deres anbringelses- og samværsform

Børn	Alder	Anbringelse	Samvær	Forældre
13 drenge og piger	Førskole og yngre skolebørn	Plejefamilie	2 overvågede og 11 støttede samvær varierende fra 1-2 gange om måneden af 1-5 timers varighed	12

Evaluerings design

Evalueringen af SIMBA er gennemført i et samarbejde mellem forskning og praksis. Det er en kvalitativ evaluering, som inddrager børn, forældre, plejeforældre og professionelle erfaringer med, hvad der virker (Krogstrup, 2016).

Evalueringsspørgsmålet er:

Hvordan virker afprøvningen af SIMBA og de 6 metodiske fokuspunkter for deltagerne, og under hvilke betingelser i konteksten?

Den grundlæggende tanke i evalueringen er, at SIMBA ikke virker ens for alle eller alle steder. Derfor har evalueringen fokus på, hvordan afprøvningen er gennemført, hvilke erfaringer børn, forældre, plejeforældre og professionelle har fået, og om der er særlige betingelser i konteksten, der har fremmet eller hæmmet afprøvningen af SIMBA. Desuden er der et gennemgående fokus på virksomme mekanismer i SIMBA.

Evaluerings datagrundlag

Evaluerings data består af referater fra møder og seminarer med partnerskabet, caselogs til dokumentation af afprøvning og erfaringer i praksis, fokusgruppinterviews samt praksisbeskrivelser udarbejdet af partnerskabet. Der anvendes også andre forskningsresultater fra projekt SAMVÆR: Analyser af praksisrefleksioner (Nissen & Ravn, 2025), fokusgrupper med børn og forældre (Ravn, 2025) og et etnografisk studie af fire samværsforløb i SIMBA, som indgår i et Ph.d.-studie (Ravn, 2026).

Caselogs

De professionelle har arbejdet med caselogs under afprøvningen med det formål at fastholde erfaringer med og refleksioner over SIMBA og de metodiske fokuspunkter. Der blev udarbejdet en caselog for hvert barn, som indgår i afprøvningen. I caseloggen har de professionelle beskrevet, hvilke af de 6 metodiske fokuspunkter, der er blevet afprøvet i det konkrete samværsforløb, deres erfaringer og refleksioner, samt hvad der har været givende eller udfordrende i arbejdet med SIMBA.

Fokusgruppinterviews - professionelle, forældre og plejeforældre:

Der blev gennemført to runder med fokusgruppinterviews.

Den første runde fandt sted i foråret 2025 ved opstarten af afprøvningen. Her deltog i alt 8 børne- og ungerådgivere og 7 samværskonsulenter fra de tre SAMVÆRsteam. Formålet var at belyse deres indledende erfaringer med afprøvningen af SIMBA og deres forventninger til, hvilke metodiske fokuspunkter, der kunne virke og skabe forandringer i praksis. Fokusgruppinterviewene blev gennemført med en dialogisk og semistruktureret tilgang. Deltagerne blev præsenteret for overordnede temaer og spørgsmål og blev inviteret til at gå i dialog med hinanden og bringe egne erfaringer og refleksioner i spil. Undervejs indgik små refleksionsopgaver til at understøtte en fælles og konkret drøftelse af, hvilke metodiske fokuspunkter, de professionelle var begyndt at arbejde med og hvilke, der endnu ikke var fokus på.

Den anden runde blev gennemført fra november 2025 til februar 2026 og omfattede fokusgruppelinterviews med henholdsvis professionelle, plejeforældre og forældre, som deltog i afprøvningen, suppleret med enkelte individuelle interviews. Formålet var at undersøge deltagernes erfaringer med SIMBA i praksis. Her deltog 6 børne- og ungerådgivere og 7 samværskonsulenter fra de tre SAMVÆRsteams samt 7 forældre og 5 plejeforældre. Interviewene blev også her gennemført med en dialogisk og semistruktureret tilgang, hvor deltagerne blev inviteret til fælles refleksioner og drøftelser. Der var fokus på deltagernes erfaringer med afprøvningen af SIMBA, hvad de oplevede som velfungerende og virksomt, hvad der eventuelt var udfordrende eller ikke virksomt, samt hvilke forhold, der havde fremmet eller hæmmet afprøvningen og virkningerne af SIMBA.

Inddragelse af børn og unges perspektiver i evalueringen

Det var hensigten, at børn og unge skulle inddrages i den anden runde fokusgruppelinterviews. Det viste sig desværre at være en udfordring. De professionelle vurderede enten, at børnene i de udvalgte forløb var aldersmæssigt for små og/eller i en for sårbar position til også at skulle indgå i evalueringens fokusgrupper. I den sammenhæng spillede det også en rolle, at nogle af SIMBAs elementer, f.eks. børnegrupper, allerede indebar deltagelse ud over det normale samvær. For evalueringen betyder det, at børn og unges perspektiver inddrages indirekte baseret på:

- Resultater fra fokusgruppelinterviews med børn foretaget i forbindelse med udviklingen af SIMBA samt etnografiske studier af fire samværsforløb med fire børn, familier, plejefamilier og professionelle, der deltog i afprøvningen af SIMBA, som en del af Ph.d.-projekt i projekt SAMVÆR (Ravn, 2025, 2026). Herudover inddrages analyser af samværsrapporter, som *ikke* omhandler børn og forældre, der deltager i afprøvningen af SIMBA (Nissen, 2026).
- Børnenes deltagelse, som den fremgår af caselogs og i praksisbeskrivelser af samværsbøger og børnegrupper.
- Forskningsviden om, hvad der har betydning for børn og unge i samvær.

Etik i evalueringen

Evalueringen er gennemført med stor opmærksomhed på etiske hensyn, herunder informeret samtykke, frivillighed og fortrolighed i behandlingen af data samt pseudonymisering og anonymisering i rapporteringen af evalueringens resultater. Alle børn, forældre, plejeforældre og professionelle gav forud for deres deltagelse skriftligt samtykke til at indgå i afprøvningen og evalueringen. Samtykket blev genbekræftet ved interviewene, hvor deltagerne igen blev informeret om evalueringens og interviewets formål, samt at deres udsagn udelukkende ville blive anvendt til evalueringsformål og ikke som en del af barnets sag.

Der er lagt stor vægt på at beskytte deltagernes identitet og personlige oplysninger. Datamateriale er behandlet af forskerne og oplysninger, der kan lede til identifikation af personer, er udeladt af rapporten. Navne, køn og alder på børn, forældre og plejeforældre fremgår derfor ikke. Der anvendes betegnelser som ”barn A”, ”forælder B” og ”plejeforælder C” for at synliggøre variationen i de perspektiver, der indgår i evalueringen, uden at enkelt-personer kan identificeres. Det fremgår ikke, hvilket SAMVÆRsteam, børn, forældre og plejeforældre har været tilknyttet. De professionelle deltagere optræder som ”børne- og ungerådgiver” eller ”samværskonsulent”.

Børn, forældre og plejeforældres erfaringer med SIMBA

I dette afsnit formidles børns, forældres og plejeforældres erfaringer med afprøvningen af SIMBA. Der lægges vægt på, hvad de fortæller er vigtigt, og hvordan SIMBA virker for dem.

Børnene

Det var ikke muligt at inddrage børn via fokusgruppe-interviews i evalueringen. Derfor bygger dette afsnit på 1) hovedkonklusioner fra fokusgruppeinterviews med børn samt etnografiske studier af fire samværsforløb gennemført parallelt med udviklingen og afprøvningen af SIMBA og som en del af et Ph.d.-projekt i projekt SAMVÆR (Ravn, 2025; 2026), 2) analyser af samværs-rapporter (Nissen, 2026), 3) beskrivelser i caselogs af børnenes deltagelse, 4) praksisbeskrivelser af børne-grupper, 5) udvalgt øvrig forskningsviden.

SIMBA blev udviklet med afsæt i bl.a. fokusgruppe-interviews med børn. I fokusgrupperne blev børnene spurgt om, hvad deltagelse i samvær er for dem. Her taler børnene især om, hvordan de har det med deres forældre. Det vil sige, at for børnene handler samværet om deres relation til forældrene. Det indebærer også deres følelser, og hvordan de kan være i og bidrage til en relation, som både kan være positiv og sårbar. De taler også om, hvordan samværet kan udvikle sig over tid - og de spørgsmål, der kan opstå undervejs. På den måde taler børnene direkte ind i samværets *formål, mål og forventningsafstemning* og fokuserer på, hvordan et *meningsfuldt samvær: deltagelse, roller og relationer* er muligt, når de er anbragt og ikke ser deres forældre så tit (Ravn, 2025).

SIMBA blev også udviklet med afsæt i foreløbige analyser af samværsrapporter. Selvom det ikke altid er beskrevet tydeligt, er børnene – både de helt små, de større og de unge - rettet mod relationer. De er opmærksomme på, hvordan forældrene har det, hvordan de kan være sammen med dem, hvordan plejeforældrene agerer i og omkring samværet, og hvordan de har det med det. De prøver at navigere og danne deres egen mening om, hvordan de har det med forskellige relationer, familier og liv, som ikke i udgangspunktet er sammenhængende, og reagerer på udtalte følelser og konflikter. For børnene kan samværskonsulenten være en person, der støtter dem i at danne mening og skabe plads til, at de kan gøre det, de ønsker og har behov for – fordi samværskonsulenten er til stede i samværet og har indsigt i de komplekse relationer, barnet indgår i (Nissen, 2026).

Analyserne af fire samværsforløb i afprøvningen af SIMBA viser, at samværskonsulenten understøtter ovenstående, og dermed også både barnets, forældrenes og plejeforældrenes roller og bidrag til samværet. Det sker ikke på en styrende måde men ved, at de indgår i samspillet, observerer og understøtter, hvad der kan ske og er muligt i relationen mellem barn og forældre. Børnene er ikke passive deltage-re. De agerer og skubber også til, hvad samværet kan være, og hvordan det kan give mening - og de reagerer på de sårbarheder, muligheder og grænser for samspil, der udfolder sig i samværet. Også her kan man se, at børnene navigerer mellem forskellige relationer, familier og liv, som ikke i udgangspunktet er sammenhængende. Hvis professionelle, forældre og plejeforældre ikke har afstemt formål, mål og forventninger, kan barnet blive sat i en vanskelig situation. Barnet kan f.eks. blive usikker på, om det er i orden at vise bestemte følelser og kan trække sig tilbage. Omvendt, når de voksne har afstemt formål, mål og forventninger, kan barnet få plads til at være i og bidrage til samværet herunder samspillet med og mellem de voksne (Ravn, 2026).

Ovenstående understøttes af forskning om børns syn på kontakt og samvær med forældre. For eksempel viser et systematisk review af 37 studier, at børn i anbringelse ønsker mere kontakt med forældrene, hvis relationen og kontakten opleves som positiv, men at samværet skal faciliteres både før, under og efter (Huseby-Lie, 2024). Hvis ikke, kan børns position og følelser blive overskygget af de voksnes interesser (Forsberg & Pösö, 2008).

Børnenes oplevelser af, om SIMBA bidrager til et *Meningsfuldt samvær: deltagelse, roller og relationer* på ovenstående måde viser sig mest tydeligt i arbejdet med *Min samværsbog* og *Grupper og fællesskabende netværk*.

'Min samværsbog'

Samværsbogen blev ikke brugt i alle samværsforløb. Nogle børn var ikke interesserede, og i nogle tilfælde var det vanskeligt at motivere barnet til at bruge den (jf. De professionelles erfaringer). I de tilfælde, hvor bogen blev brugt, er der tegn på, at den har en positiv betydning og virkning for barnet, fordi barnet selv ønsker og vælger at bruge den:

SAMVÆRsteamet har købt et ringbind, der står låst inde hos samværskonsulenterne. Et barn ønsker at samværskonsulenten tager et billede af barnet sammen med forælderen ved hvert samvær. Det bliver på den ene side lidt det samme hver gang. På den anden side ses udviklingen over tid (f.eks. i udtryk, stemning, påklædning), som så bliver en del af barnets fortælling. (Referat, Seminar, 2025)

Barnet ankommer og giver samværsbogen med billeder og breve til forælderen. Forælderen forstår ikke helt, hvorfor barnet har taget samværsbogen med; den indeholder billeder og breve til barnet fra forælder fra den dag barnet blev

anbragt [...] Plejeforældren fortæller, at barnet inden samvær selv går rundt og finder de ting, der skal med til samvær. I dag valgte barnet at tage bogen med. (Caselog 3)

Børnegrupper med 'Min samværsbog'

Et SAMVÆRsteam brugte samværsbogen i børnegrupperne. Formålet med børnegrupperne var at skabe et rum, hvor børnene kunne være sammen med andre børn med samvær, og hvor der var mulighed for at tale om samvær, uden at det nødvendigvis skulle være i fokus hele tiden.

Børnegruppen foregår udenfor i naturen. Samværskonsulenten (SK) viser og fortæller børnene om 'Min samværsbog'. Der er printet billeder, som de kan sætte i bøgerne, og SK har taget lim, klistermærker med ansigter (emojis) mv. med. "Jeg har MASSER af billeder", siger et barn, og lidt senere "Alle billederne skal med!". De andre børn er også i gang. Der arbejdes koncentreret med bøgerne, som vises frem undervejs. SK spørger ind til bøgerne og billederne, "Hvem er det?". Et barn forklarer "Det er [familiemedlem og særligt fysisk træk]". SK siger, "Jeg kan se en masse glade ansigter rundt om din [forælder]". Barnet siger, "Det er fordi jeg godt kan lide min [forælder]". Nu taler børnene om deres forældres yndlingsfarver og om deres egne yndlingsfarver. "Skal jeres forældre se jeres flotte bøger?" Et

barn siger "Ja" og fortæller efter en lille pause, at forældrene har været i fængsel. Nu deler de andre børn også noget om deres forældre f.eks. at de også har været i fængsel eller er ved at blive skilt, så de kan holde op med at skændes. SK spørger, om de har nogle ønsker til samværet. Et barn siger, "Min mor vil ikke lege". SK spørger, om de skal snakke med hende om det. Barn 2 siger, "Ja, jeg vil gerne cykle med hende". De to andre børn siger, at de også godt kunne tænke sig at stå på rulleskøjter og skateboard med deres forældre. Der er et barn, som i begyndelsen ikke vil putte noget i bogen. Efter en gåtur spørger SK, om barnet savner mor og far, og barnet nikker. SK spørger, om barnet har lyst til at snakke om det. Det har barnet ikke, men vil nu gerne putte noget i bogen. (Praksisbeskrivelse, Børnegruppe 3)

Eksemplet viser, hvordan børn har deltaget i børnegrupper og brugt 'Min samværsbog' i et rum, der faciliteres af samværskonsulenten. At lave bogen bliver en aktivitet, som børnene engagerer sig i, og som gør relationerne, deres sårbarheder og muligheder, nærværende. Samværskonsulenten understøtter, at børnene kan skabe en sammenhæng mellem personer, relationer, familier og deres liv i et rum, hvor der er plads til at være både glad og trist. Børnene deler erfaringer med hinanden og udtrykker ønsker til, hvad samværet kan indeholde. De oplever, at andre har lignende oplevelser og ønsker, og det kan give mod på at sige noget samt sætte ord på svære følelser.

Forskning i inddragelse og børns deltagelse er op- taget af, hvordan, der kan skabes et rum, hvor børn kan udtrykke sig, f.eks. i grupper og gennem kreative aktiviteter (Kriz & Petersen, 2023). Eksemplet viser, at inddragelse af mindre børn er muligt og på en måde, hvor de deltager aktivt og får en god oplevelse ud af det – men også, at det kræver facilitering. Gruppen veksler mellem at gøre noget sammen og at tale om samvær, hvor sidstnævnte faciliteres på en nænsom måde, med pauser og drevet frem af gruppens dynamik og en fælles aktivitet (Ravn, 2026). Et systematisk forskningsreview viser, at børn ønsker at blive inddraget på en dialogisk måde, der er sensitiv over for det følsomme i emnet, hvis de skal udtrykke deres interesser og behov (Salkauskiene m.fl., 2025).

Forældrene

Fem forældre blev interviewet i evalueringen. Nogle forældre fortæller detaljeret om erfaringer med bestemte dele af SIMBA, mens det i et enkelt tilfælde har været svært for forskerne at få uddybende fortællinger. I det følgende tages der afsæt i de oplevelser og refleksioner, som forældrene giver udtryk for i interviewene. Forældrenes erfaringer drejer sig især om *Meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer* samt *Formål, mål og forventningsafstemning*. Deres erfaringer skal forstås i lyset af deres position som forældre, hvis kontakt til barnet er begrænset til støttet eller overvåget samvær.

Grupper og fællesskabende netværk

Flere forældre giver udtryk for, at forældregruppeforløb har haft stor betydning. Deres oplevelse er, at det blev et trygt og fællesskabende rum, hvor de for første gang oplevede at møde og være sammen med forældre med erfaringer, der lignede deres egne. De beskriver følelser af genkendelse, lettelse og en oplevelse af mindre ensomhed i mødet med andre forældre, som også har et barn anbragt. Flere fortæller, at de gennem længere tid har følt sig alene med sorg, frustrationer og tanker om anbringelsen. Gruppen bidrog til en oplevelse af ikke at stå alene med disse følelser og erfaringer (Forældre C, D & E). En forælder siger f.eks.:

Der var rigtigt mange ting, vi havde til fælles, hvor man tænker okay, man er faktisk ikke ene i det her. Man kan dele sin sorg, og man kan dele de ting, man går igennem. Det har der været et kæmpe 'relief' i, at man tænker, okay, jeg er ikke den eneste (...) det har været en kæmpe hjælp at høre lidt, hvad gør andre, hvad skulle vi gøre anderledes? Men bare det med, at man ikke er den eneste i verden. (Forælder C)

I kontrast til det fortæller en forælder, hvordan det ikke altid er nemt at tale med og opleve sig forstået af venner, fordi de ikke helt forstår, hvordan det er at have et barn anbragt. Dét at møde andre forældre med lignende erfaringer gav stor lettelse i et rum, hvor tanker og følelser kunne deles uden at skulle forklares eller forsvares (Forælder E).

Deltagelse i grupper åbnede også for nye perspektiver på samværet. Forældrene fortæller, at små idéer fra andre forældre og eksempler på handlinger gav inspiration til deres eget samvær, f.eks. i forhold til at skabe kontinuitet og genkendelighed for barnet fra samvær til samvær.

Forældrene gør sig tanker om og har ideer til, hvordan grupper kan organiseres. De vurderer, at det vil være for overvældende at deltage i et gruppeforløb lige efter en anbringelse, hvor chok, krise og sorg fylder meget. Samtidig giver de udtryk for, at de ville ønske, at de havde mødt andre forældre tidligere i deres eget forløb, så følelsen af isolation og ensomhed ikke havde fyldt så meget gennem flere år. De ser en mulighed i, at grupperne sammensættes af forældre, der har forskellige erfaringer f.eks. nogle, som har haft deres barn anbragt i lang tid, i kortere tid og måske også nogen, som har fået deres barn hjem. Forældrene forestiller sig, at det kan give håb, nye perspektiver og nuancer at møde forældre, som er forskellige steder i processen. En forælder siger: "Så har man også det der håb (...) hvordan er de kommet igennem alle de her ting". (Forælder C)

Forældrenes oplevelse er, at forældre med egne erfaringer med anbringelse kan forstå det på en anden måde end professionelle. En forælder siger f.eks.

*Du skal have hovedpinen, før du forstår det (...)
Jeg tror, at det er nemmere at dele med nogen,
der oplever det samme. (Forælder D)*

I et enkelt tilfælde giver en forælder udtryk for, at gruppen var "okay", "ikke et problem" og at vedkommende gerne vil "samarbejde" (Forælder A), men forskerne har ikke formået at få en uddybende fortælling om denne oplevelse.

'Min samværsbog'

Ingen af de interviewede forældre nævner *Min samværsbog*. En forælder har dog selv lavet en bog til sit barn og oplever, at den har stor betydning. Bogen var en fødselsdagsgave og indeholder billeder af barnet sammen med forælderen, familien og fra samvær gennem barnets opvækst. Forælderen fortæller, at barnet ikke tager bogen med til samvær, men forælderen ved, at barnet viser den frem til andre hjemme i plejefamilien (Forælder E). Billeder, minder og konkrete genstande har dermed ikke kun betydning for barnets oplevelse af kontinuitet og forbindelse mellem forskellige dele af livet. For forældre kan det også være betydningsfuldt, at barnet ved noget om forældrene, og at vide, at barnet selv vælger at dele det med dem, som barnet er sammen med til daglig.

Dialog mellem samvær

Forældrene giver udtryk for, at dialogen mellem dem selv, samværskonsulenten og plejefamilien er vigtig. Nogle oplever dog også, at det kan være vanskeligt og frustrerende, hvis dialogen om, hvordan det går i samværet, står i modsætning til det, der skrives i samværsrapporter og vurderinger. Det kan opleves som mere negativt end det, der er sagt i dialogen, eller end det, som forælderen

selv oplever at have sagt eller gjort. Det kan give en oplevelse af gentagne gang at blive vurderet negativt på trods af stor indsats:

Jeg føler mig ligesom, du ved (...) jeg var den, der blev prikket til hver gang, og der var ikke noget godt, det var bare: dårlig, dårlig, dårlig (...) Så gad jeg ikke mere. Selvom jeg har været med til alle møder og alle ting ... du ved, jeg kæmper. (...) Så jeg kan sidde og snakke med samværs-konsulenten, men så får jeg en samværsrapport, hvor der på skrift står noget helt andet om mig (...) Når jeg så har prøvet det mange gange, så tænker jeg bare: Er det det værd? Jeg tænker, jeg skal, jeg skal, men så alligevel, så får jeg det der dårlige stempel. (Forælder D)

Forælderen fortæller, at vedkommende fortsat kæmper for kontakten og samværet med barnet, men kan komme i tvivl om, hvorvidt det hele gør en forskel.

Formål, mål og forventningsafstemning

Forældrene giver udtryk for, at tydelighed omkring formål, mål og forventninger er vigtigt. Flere beskriver, hvordan den løbende dialog med samværskonsulenten gør det lettere at forstå, hvad der arbejdes hen imod, og hvordan de selv kan styrke og udvikle relationen til deres barn. En forælder fortæller, at vedkommende holder møder med samværskonsulenten efter samværet, hvor de taler om målene for samværet og udviklingen

i relationen til barnet. For forælderen giver det mening, at der arbejdes med konkrete mål, fordi det giver en oplevelse af retning og noget aktivt at arbejde hen imod. Små konkrete udviklinger i relationen har stor følelsesmæssig betydning:

Det er godt. Det er som om, jeg har en mission, som jeg er nødt til at fuldføre. Og efter syv år så får jeg det første kram. Du ved, jeg har haft så meget tålmodighed. For vi kender ikke rigtig hinanden, og vi arbejder på, at barnet har tillid til mig. For mig, at opleve, at hun kan kramme mig, den glæde... for første gang var jeg hjemme hos hende på hendes fødselsdag og se, hvordan hun bor (...) Hun tog mig i hånden, og vi løb (...) det var mit mål (...) at gå sammen hånd i hånd. Det var min mission. (Forælder E)

Eksemplet viser, at forældrene kan være rettet mod formål og mål med samværet og også selv søger og glædes over små tegn på fremskridt. En anden forælder fortæller, at det ville være svært, hvis formålet og målet med samværet ikke var kendt:

Jeg tror, at det ville være svært, hvis vi ikke vidste, hvad målet var. Jeg tror, at vi ville ende med at være i en slags gråzone. Og jeg tror, at vide det, giver håb. (Forælder D)

Forælderen giver eksempler på mål, som drejer sig om små justeringer, f.eks. at kunne tune ind på barnets behov og alder og balancere antallet af aktiviteter i forhold til det.

Der er nogle forældre, der giver udtryk for, at de godt kan lide samværskonsulenten, men ikke forstår, hvorfor barnet er anbragt:

[Samværskonsulenten] er meget sød og også god. Det er ikke sjovt... Vi håber, at [barnet] kommer hjem. ... Jeg synes, at [barnet] er stort nu. Hvorfor er [barnet] ikke tilbage? Der er ikke problemer med [barnet], [barnet] vil gerne tilbage og vil ikke blive hos plejeforældrene. (Forælder B)

Plejeforældrene

Der er gennemført interviews med fem plejeforældre til børn, der har været med i afprøvningen. Plejeforældrene har varierede erfaringer med og kendskab til SIMBA. I det følgende tages der afsæt i de oplevelser, erfaringer og refleksioner, som plejeforældrene har delt i interviewene. De er også orienteret mod *Meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer* og *Formål, mål og forventningsafstemning*, *Min samværsbog*, *Grupper* og *fællesskabende netværk* samt *Dialog mellem samvær*.

Formål, mål og forventningsafstemning

Plejeforældrene giver også udtryk for, at formål, mål og forventningsafstemning er en vigtig forudsætning for

et godt og meningsfuldt samvær. Flere plejeforældre oplever et behov for mere tydelighed i forhold til, hvad samværet skal bidrage til, og hvilke mål, der arbejdes hen imod. Nogle oplever, at det er utydeligt, hvad formålet med samværet er, og hvilke forventninger der er til dem. En plejeforælder siger f.eks.:

I forhold til formål, mål, og forventningsafstemninger, hvad er det, der forventes af os? Hvad er målet? Altså, nogle gange, så aner vi faktisk ikke helt, hvad meningen egentlig er. Er det bare, det er fordi vi plejer at gøre sådan? Eller er der en idé med det? (Plejeforælder A)

Plejeforældrene giver udtryk for, at tydelige mål har betydning for, hvordan samværet er i praksis. Flere oplever, at samvær fungerer bedst, når rammerne tager udgangspunkt i barnets konkrete behov og forudsætninger. En plejeforælder fortæller f.eks. hvordan samværene tidligere kunne være præget af uforudsigelighed og svingende deltagelse fra barnets side. Gennem et tættere samarbejde med samværskonsulenten begyndte de i højere grad at planlægge aktiviteterne på forhånd, hvilket ifølge plejeforælderen skabte større overskuelighed for barnet og medførte bedre samvær (Plejeforælder E).

I forlængelse af det giver plejeforældrene udtryk for, at samvær ikke bør organiseres ud fra voksnes forestillinger om, hvad et godt samvær er. Deres erfaring er, at barnet ofte har gavn af et samvær, hvor der er

mulighed for aktivitet, bevægelse og fælles oplevelser. En plejeforælder beskriver f.eks., hvordan samvær med aktivitet gav barnet mulighed for at være sammen med forælderen på en mere naturlig måde. Plejeforælderen giver samtidig udtryk for, at det næppe er barnets behov, der tilgodeses, hvis samvær består af samtaler og kaffe i et samværslokale og bemærker i den forbindelse, at for barnet kan det være vigtigere *”at have en rib og svinge sig i”* (Plejeforælder E).

Spørgsmålet om, hvem samværet tilgodeses, fylder i plejeforældrenes refleksioner. En plejeforælder beskriver, hvordan vedkommende løbende overvejer, om fokus skal være på barnets eller forældrenes oplevelse, eller på de voksnes samlede samarbejde omkring barnet. Plejeforælderen efterlyser en tydeligere fælles plan for, hvad man ønsker at opnå med samværet, og stiller spørgsmål ved, om målet blot er, at alle har en god oplevelse, eller om samværet også skal understøtte udvikling og forandring (Plejeforælder E).

Et meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer

Et gennemgående tema hos plejeforældrene er deres løbende overvejelser om, hvilken rolle og position, de har i forhold til samværet. Flere ønsker at give plads til barnets forældre og understøtte relationen mellem barn og forældre samtidig med, at de oplever, at børnene ofte søger dem som primære omsorgspersoner. Plejeforældrene oplever med andre ord et spændingsfelt, hvor de på den ene side ønsker at træde i baggrunden og lade relationen mellem barn og forældre udfolde sig.

På den anden side oplever de, at barnet søger tryghed og støtte hos dem.

I relation til det beskriver flere plejeforældre, hvordan deltagelse i gruppeforløb for plejeforældre bidrog til mere indsigt i forældrenes perspektiver. Med forældrenes samtykke blev nogle af de refleksioner, som kom frem i forældregrupperne, formidlet videre til plejeforældregruppen. En plejeforælder fortæller f.eks., at det gjorde indtryk at høre, hvor betydningsfuldt det er for forældrene at modtage tegninger, billeder eller perleplader fra barnet. Det gav forståelse for, hvordan små gaver fra barnet kan have stor betydning for forældre, der kun har begrænset kontakt med barnet. Flere plejeforældre beskriver, at denne indsigt gav anledning til nye refleksioner over deres egen rolle, og hvordan de kan deltage og bidrage til at understøtte relationen mellem barn og forældre.

Plejeforældrene gav også udtryk for, at gruppeforløbene gav indblik i den sorg og afmagt, som kan følge med at få og have sit barn anbragt. To plejeforældre beskriver, at de blev berørt af forældrenes beskrivelser af savn og tab og oplevede, at det gav større forståelse for de følelser og reaktioner, som kan opstå i forbindelse med samvær (Plejeforælder C & D).

’Min Samværsbog’

Plejeforældrenes oplevelser er, at *Min samværsbog* er meningsfuld for nogle børn, mens andre børn kan have svært ved at forstå meningen med den. På tværs af interviewene peger de på, at samværsbogens værdi

afhænger af f.eks. barnets alder og udvikling. To plejeforældre oplever, at barnet havde svært ved at koble arbejdet med samværsbogen til samværet og relationen til forældrene (Plejeforældre C & E).

Selvom samværsbogen ikke altid bruges aktivt af børnene i samværet, fortæller plejeforældrene, at børnene ofte har stor glæde af billeder, fotobøger og andre visuelle minder. Flere fortæller, hvordan børnene allerede har fotobøger med billeder af deres forældre og familie, oplevelser og deres egen historie, som de løbende tager frem. En plejeforælder beskriver f.eks., hvordan barnet jævnligt finder både en fotobog fra tiden før anbringelsen og en senere fotobog frem, hvorefter de sammen taler om familiemedlemmer, oplevelser og relationer. Barnet er aktuelt optaget af spørgsmål om identitet og tilhørsforhold og spørger ofte til, hvem der er den *”rigtige”* mor og far (Plejeforælder E). Fotos kan således understøtte, at barnet danner mening om sin egen historie og de relationer, der indgår i den.

Dialog mellem samvær

Plejeforældrenes erfaring er, at dialog mellem samværene er en væsentlig forudsætning for et godt samvær for barnet. Flere fremhæver, at samvær ikke kan forstås isoleret ud fra de timer, hvor barnet og forældrene er sammen, men må ses i sammenhæng med barnets trivsel før og efter samværet. Den løbende dialog med samværskonsulenterne giver en bedre forståelse af, hvad der er sket i samværet. En plejeforælder beskriver, hvordan der under afprøvningen af SIMBA har været tættere dialog med samværskonsulenten om barnets

reaktioner og behov; de har talt om *»hvad der er godt, og hvad der er skidt, og undret os sammen både før og efter de her samvær»* (Plejeforælder C). Dialogen skaber mulighed for undren og fælles refleksion over, hvad samværet betyder for barnet.

Grupper og fællesskabende netværk

Plejeforældrenes erfaring er, at grupper og fællesskabende netværk kan bidrage med nye perspektiver, refleksion og erfaringsudveksling. De har positive oplevelser af at mødes med andre plejeforældre og drøfte de dilemmaer og problemstillinger, der knytter sig til livet som plejefamilie. Det er især fælles refleksion og genkendelse, der opleves som værdifuld.

En plejeforælder beskriver f.eks., hvordan deltagelse i gruppeforløb gav mulighed for at møde andre perspektiver og få stillet spørgsmål til egen praksis. Gruppen bidrog med *”den der faglighed, som er i at få undren og refleksion og spørgsmål udefra, som man ikke nødvendigvis selv havde tænkt eller spekuleret over”* (Plejeforælder C). Grupperne har dermed ikke kun været et rum for erfaringsudveksling, men også et rum for læring og forandring. Det kom f.eks. til udtryk i opsamlingen på et gruppeforløb, hvor en plejeforælder foreslog, at plejeforældre, børn og forældre laver noget sammen, hvilket ikke er givet:

En plejeforælder forestår, at man laver en fælles dag om året, hvor børn, forældre, plejeforældre, samværskonsulent og familieplejekonsulenter

mødes. Barnet kan se, at forældre og plejeforældre godt kan hygge sig sammen. Man kunne eventuelt riste skumfiduser. Det skal være en nem aktivitet, hvor man kan hygge sig. Man kunne også prøve det i mindre skala, hvor et barn, forældre og plejeforældre mødes. (Praksisbeskrivelse, Plejeforældre G3)

Delevaluering: Hvad virker for børn, forældre og plejeforældre?

Både børn, forældre og plejeforældre er især orienteret mod *Meningsfuldt samvær: roller, relationer og delta-gelse* og dét, som de oplever understøtter det.

Børnene, der har brugt *Min samværsbog*, har sat billeder og ord på deres relationer, følelser og ønsker til samværet – og der er tegn på, at det kan skabe sammenhæng mellem personer, relationer, familier og liv, som ikke i udgangspunktet er sammenhængende. Det virksomme er, når der skabes et rum, hvor de oplever, at de kan udtrykke sig, og at de selv vælger at bruge bogen. Børnegruppen kan engagere børn i at bruge bogen med støtte fra samværskonsulenten på en nænsom måde, med pauser og vekslede med, at der også sker noget andet. Børnegruppen kan gøre deres relationer til forældrene, sårbarheder og muligheder nærværende i et rum, hvor der er plads til at være både glad, savne og være trist – og hvor børnene kan opleve, at de ikke er alene, og at andre har lignende oplevelser. Forskning peger netop på, at børn kan støttes i at få mod på at udtrykke sig i grupper og gennem kreative aktiviteter, hvor dialogen foregår processuelt og med

forståelse for, at det tager tid og kræver tryghed at udtrykke sig om sårbare følelser (Kriz & Petersen, 2023; Salkauskiene m.fl., 2025). Hvis *Min samværsbog* og *børnegrupper* faciliteres på den måde, kan barnet få en stemme, udtrykke behov og interesser (jf. succeskriterier) og gøre SIMBAS værdier om *Inddragelse, Mening og Anerkendelse* konkrete. Små oplevelser af at være betydningsfuld i andres øjne kan have varig betydning efter anbringelsen (Barckmann m.fl., 2026).

Forældrene oplever, at samværet er meningsfuldt, hvis de kan deltage og udfylde en rolle i relationen til deres barn. Forældregrupper kan understøtte det. Grupperne kan mindske ensomhed, øge håb, give følelsesmæssig støtte og åbne for erfaringsudveksling, der kan understøtte samværet med barnet. Forældrene foreslår grupper med forældre, der har haft deres barn anbragt i kortere eller længere tid, så de kan lære, hvordan man holder ud og går igennem anbringelsen. Her lægger forældrene også vægt på *Formål, mål og forventningsafstemning*. De vil gerne have tydelige og konkrete mål, så de ved, hvad de selv kan gøre for at styrke relationen til deres barn. *Dialog mellem samvær* opleves som betydningsfuld – men hvis dialogen ikke opleves afspejlet i samværsrapporter og vurderinger, giver det frustration og tab af håb om, at det er værd at arbejde med at blive en bedre forælder. Forskning viser, at forældre er optaget af formålet med samværet, og hvordan de kan bevare og udvikle en positiv relation til barnet (Ravn, 2025). Det kan være vanskeligt at leve med skammen over at blive underkendt som forældre, sorgen over at miste kontakt til barnet og oplevelsen af fortsat at blive vurderet negativt - modsat f.eks. at blive anerkendt som samværsforældre med værdi

for barnet (Aamodt & Sommerfelt, 2024). SIMBAs værdier om *Inddragelse*, *Mening* og *Anerkendelse* kan blive konkrete og bidrage til *Bæredygtighed*, hvis forældrene oplever, at de har en rolle og betydning for barnet.

Plejeforældrene lægger også vægt på *Formål, mål og forventningsafstemning*. De oplever, at det ikke altid er tydeligt, hvad samværet skal bidrage til eller hvilke forventninger, der er til deres rolle. Samtidig oplever de, at *Dialog mellem samvær* har stor betydning. Når plejeforældre og samværskonsulenter taler sammen og reflekterer over samværets betydning for barnet, opleves det positivt. Plejeforældrene har også positive erfaringer med at deltage i grupper med andre plejeforældre. Grupperne bidrager til erfaringsudveksling, fælles refleksion over udfordringer og læring. Indsigten i forældrenes sorg, afmagt og savn har gjort særligt indtryk. Forskning viser, at relationen mellem plejeforældre og forældre kan være vanskelig, fordi den baserer sig på modsatrettede roller og forventninger til følelser. Plejeforældrene forventes at være professionelle og samtidig følelsesmæssigt engagerede i barnet. Forældrene er blevet vurderet som 'ikke gode nok' af professionelle, men kan stadig have håb om at få barnet hjem. De modsatrettede roller og følelser kan bevirke, at parterne oplever, at de modarbejder hinanden, og det kan medføre konflikter. Samtidig er begge parter på hver deres måde rettet mod barnet (Järvinen & Luckow, 2020). Plejeforældrenes erfaringer peger på, at SIMBA kan understøtte bedre relationer mellem plejeforældre og forældre.

De professionelle erfaringer med SIMBA

I dette afsnit formidles de professionelle erfaringer med afprøvningen af SIMBA med fokus på, om og hvordan SIMBA virker og for hvem. Først beskrives forberedelser og forventninger til SIMBA i opstarten. Dernæst beskrives erfaringer med afprøvningen. Endelig beskrives overvejelser om det videre arbejde efter afprøvningen. Der er fokus på de elementer af SIMBA, som de professionelle lægger vægt på og de sammenhænge, de beskriver.

Forberedelser og forventninger til SIMBA

Fra 1. august til 1. december 2024 blev afprøvningen forberedt. Partnerskabet sammensatte SAMVÆRsteams og arbejdede samtidig med at finde børn, forældre og plejeforældre, der ville deltage i afprøvningen. Der blev afholdt tre partnerskabsmøder. Udover forberedelserne havde møderne fokus på 1) afprøvningen som samskabelse af viden om SIMBA i praksis, 2) evalueringsdesign, samt 3) *Meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer* med afsæt i fokusgrupper med børn, forældre og plejeforældres (Ravn, 2025).

I opstarten gav de professionelle udtryk for, at SIMBA og de metodiske fokuspunkter var meningsfulde, fordi de kan kvalificere og/eller bidrage til at udvikle *meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer*. Som en deltager sagde:

Det kan godt være, at vi ikke har kaldt det SIMBA. Men vi gør det hver dag nærmest ... vi er bare ikke så bevidste om det endnu. (Fokusgruppe IB1)

Der var særligt positive forventninger til *Min samværsbog*, som blev igangsat i alle SAMVÆRsteams. Forventningen var, at de professionelle ville kunne facilitere en proces, som kunne få børnene til at engagere sig i at lave deres egen samværsbog, og at den kunne skabe et rum for barnets stemme på en anden måde end i traditionelle samtaler og måske især for yngre børn (IB:18). Der var fokus på, at bogen skulle ejes af børnene og rumme *"netop deres egen fortælling"*, fastholde minder og udfylde *"huller"* i barnets fortælling, og bidrage til kontinuitet og sammenhæng i barnets liv (AA:15).

Der var blandede forventninger til *grupper og fællesskabende netværk*. I et SAMVÆRsteam blev der tidligt sat gang i arbejdet med at forberede grupper for børn, forældre og plejeforældre. Der var en forventning om, at det kunne understøtte samværet. I et andet SAMVÆRsteam gjorde man sig indledende overvejelser om, hvordan grupper og fællesskabende netværk kunne give mening og organiseres. I et SAMVÆRsteam var der ikke fokus på grupper og fællesskabende netværk. Der var bekymring for, om børn og forældre ville få gavn af grupper på grund af deres sårbarhed, de udvalgte børns forskellige aldre, og om grupper for forældre og plejefamilier kunne blive et rum for utilfredshed fremfor udvikling.

Alle SAMVÆRsteams forholdt sig til SIMBAs metodiske fokuspunkter *Formål, mål og forventningsafstemning, dialog mellem samvær samt vurdering af samværets kvalitet*. Forberedelserne til at arbejde med dem var dog forskellige (jf. Betingelser i konteksten).

I SAMVÆRsteam Ikast-Brande besluttede ledelsen at organisere afprøvningen af udvalgte samværsforløb med afsæt i de samvær, som to samværskonsulenter havde ansvar for, samt de tilknyttede børne- og ungerådgivere. Baggrunden for denne beslutning var ønsket om at sikre den mest optimale implementering ved alene at involvere de medarbejdere, som skulle arbejde direkte med SIMBA i modsætning til at involvere alle medarbejdere og tabe engagement hos dem, som alligevel ikke ville blive direkte involveret i konkrete forløb.

I SAMVÆRsteam Vejle var erfaringen, at der i projekt SAMVÆR allerede var opstået en hyppigere dialog mellem børne- og ungerådgiverne og samværskonsulenterne på trods af fysisk afstand. Ledelsen ønskede at systematisere dialogen for at skabe fælles retning, styrke samarbejdet og kvalificere indsigten i børn og familier. I opstarten blev der derfor etableret nye samarbejdsfora mellem børne- og ungerådgivere og samværskonsulenter.

I SAMVÆRsteam Aarhus kunne både børne- og ungerådgivere og samværskonsulenter se et behov for en mere koordineret tilgang med opmærksomhed på formål, mål og forventningsafstemning. Der var dog bekymring for, om den organisatoriske kontekst i en stor kommune kunne føre til, at den del af SIMBA kunne *"falde lige ned mellem søjlerne"* (AA:15-16).

Afprøvningen og erfaringerne med SIMBA

Fra januar 2025 til og med januar 2026 blev der holdt møder i partnerskabet, med SAMVÆRsteams, og med projekt SAMVÆRs følgegruppe. Hvor møderne tidligere havde fokus på at udvikle og forberede afprøvning af SIMBA, blev formålet nu at drøfte erfaringer med afprøvningen og den videre udvikling af SIMBA. Der kom fokus på, hvordan SIMBA virkede i praksis, og om der var behov for viden, understøttelse eller justeringer.

I perioden blev der afholdt 1 møde med SAMVÆRsteams og forskere, 5 partnerskabsmøder med fokus på erfaringer fra afprøvningen, samt 1 fællesseminar med partnerskabet, SAMVÆRsteams og følgegruppe. På seminaret holdt hvert SAMVÆRsteam et oplæg om afprøvningen. Undervejs blev der holdt forskningsoplæg om *relationel deltagelse og betydningen af relationer mellem børn og forældre* (Ravn, 2025), og om *omsorg, følelser og konflikter* (Engen m.fl., 2024) for at understøtte afprøvningen. Derudover blev der løbende indsamlet praksisbeskrivelser af arbejdet med SIMBA.

At skabe et meningsfuldt samvær gennem samarbejde

Alle SAMVÆRsteams var i perioden opmærksomme på *formål, mål og forventningsafstemning*, samt *vurdering af samværets kvalitet* med fokus på *meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer*. Disse metoderiske fokuspunkter handler om samarbejdet og dets

betydning for samværets kvalitet, og kan derfor heller ikke ses uafhængigt af organisatoriske betingelser og muligheden for dialog og vidensdeling mellem myndighed og udfører (jf. Betingelser i konteksten).

SAMVÆRsteam Vejle udviklede nye samarbejdsfora, hvor børne- og ungerådgivere og samværskonsulenter mødtes fast hver 12. uge og drøftede de familier, der deltog i afprøvningen. Erfaringen er, at disse møder har styrket fokus på *formål, mål og forventningsafstemning*, hvilket opleves som den største gevinst ved SIMBA. Oplevelsen er, at det bidrog til tættere samarbejde. Det gav også anledning til *Dialog mellem samvær* f.eks. med det formål at forebygge konflikter, usikkerheder og misforståelser, som kan påvirke samværet negativt.

Samværskonsulent: Dialog mellem samvær, mig som samværskonsulent og alle mine samarbejdspartnere imellem, at der har været fokus på det [har været vigtigt].(...)

Børne- og ungerådgiver: I den sag, vi har sammen, der har vi mødtes og ligesom taget nogle hårde emner op, og har fået snakket om dem, og hvad er det, der har betydning for barnet, og hvad er det der, altså hvad er der på spil i os alle sammen, når vi siger de her ting, og som du i hvert fald har sagt, har gjort en stor forskel, ikke også?

Samværskonsulent: Lige præcis. Så der valgte vi at køre derned, familieplejekonsulenten, rådgiver

og jeg i sidste uge, og fik snakket kvit og frit om, hvad foregår. (Fokusgruppe V2)

SAMVÆRsteam Ikast-Brandes erfaring er, at SIMBA har givet et fælles sprog og en fælles faglig ramme og retning, som styrker samarbejdet mellem professionelle om *formål, mål og forventningsafstemning* samt *vurdering af samværets kvalitet*. Erfaringen er, at man bruger hinandens viden mere og taler sammen om, hvordan man i fællesskab kan styrke og vurdere samværets kvalitet:

Børne- og ungerådgiver: Det er fordi, i det her samvær er der et 'on going' fokus, hvor vi hele tiden er frem og tilbage ved hinanden, alle parter, og tjekke ind med hinanden. Og få dem i spil og få gjort dem gode. Altså et meningsfuldt samvær, det er jo det, jeg tænker, det handler rigtig meget om (...) Og så bruger vi de andre til at gøre det meningsfuldt.

Samværskonsulent: I [andet samvær] har vi haft meget fokus på det meningsfulde samvær (...) Det, vi har snakket om indtil nu, er, at barnet ikke kan komme hjem og have samvær, men måske mor og far kan have nogle billeder med af deres hus. Så kan barnet starte med at se det. Og så har vi snakket meget om, at barnet også er meget optaget af sin historie. Altså det her med, hvem er jeg i forhold til mor og far? Og hvordan ser min historie ud? (Fokusgruppe IB2)

SAMVÆRsteam Århus oplevede også øget dialog mellem børne- og ungerådgivere, samværskonsulenter, familieplejekonsulenter og plejefamilier. Hvor afgørelser tidligere blev truffet hurtigere og mere isoleret er erfaringen, at SIMBA har bidraget til en kultur, hvor man kan *"tale mere sammen"* (Referat, Seminar, 2025).

Styrket dialog mellem professionelle har i konkrete tilfælde styrket samværets kvalitet:

Der var en forventning om, at plejemor sammen med barnet ville planlægge de aktiviteter, som barnet gerne vil lave med forælderen i samværet. Denne antagelse afstemmes ikke med plejemor forud for samværet. Den manglende koordinering og afstemning betyder manglende forberedelse af barnet og forælder. Forberedelse og forventningsafstemning kunne bidrage til tryghed og forudsigelighed og styrke deres roller og mulighed for deltagelse. [De professionelle] udarbejder konkrete mål i forhold til plejemors deltagelse i samværet mellem barnet og forælder 1 og 2. Der er enighed om og med plejemor, at hun tager små pauser i samværet, hvor hun f.eks. går på toilet, sætter sig i sofaen uden for samværslokalet" (Caselog 2).

Dialog mellem samvær har også virket konfliktnedtrappe i de tilfælde, hvor samarbejdet mellem forældre og plejeforældre har været sårbart og præget af uenighed, sårede følelser, mistillid og udtalte frustrationer f.eks. i forhold til, hvilke gaver barnet må få med hjem, om aftaler er passende, om viden om barnets liv bliver delt eller tilbageholdt, eller om barnet i det hele taget skal være i plejefamilien:

Samværskonsulenten tager initiativ til dialog med børne- og ungerådgiveren og ad den vej til familieplejekonsulent og plejeforældre, og der følger en periode med masser af koordinering af aftaler og logistik. Ved næste samvær er forælder frustreret og taler om ønsker til plejeforælder, beder om at få tilsendt billeder, er træt af at vedkommende ikke har fået info om barnets aftaler, og er frustreret over, at plejeforælderen ikke er meddelsom. Barnet ankommer og giver 'Min samværsg' til forælder. Forælderen forstår ikke helt, hvorfor barnet har samværsg med, og er i tvivl om plejeforælderen forsøger at sende et budskab. Samværskonsulenten taler med plejeforælder: Plejeforælder var ikke selv med på skolen og har ingen billeder. Aftalen blev ikke aflyst af plejeforælder. Plejeforælder fortæller, at der er ikke nogen skjulte budskaber med bogen: Inden samvær går barnet rundt og finder de ting der skal med til samvær. I dag valgte barnet at tage Min samværsg med. Forælder faldt her efter til ro (Caselog 3)

Eksemplet viser det virksomme i, at samværskonsulenten går i dialog med forælder og plejeforælder om sårbare følelser, undersøger sagen og formidler det.

'Min samværsg'

Alle SAMVÆRsteams har erfaringer med at bruge *Min samværsg*.

I ét SAMVÆRsteam er erfaringen, at bogen kan understøtte barnets fortællinger og minder men også, at det kan være udfordrende at facilitere den. Bogen blev ikke brugt, hvis et barn var i en svær periode eller havde store kognitive udfordringer, fordi intentionen med bogen som barnets bog blev svær at opretholde:

Jeg har lige sat samværsgen på pause, fordi jeg har fundet ud af, hvor svært det er (...) Jeg har et barn, som rent kognitivt måske er 4-5 år (...) Og når samværsgen skal være på barnets præmisser, så er det simpelthen svært. Det er mega, megasvært, og hvis ikke du kan sælge idéen i øjenhøjde til barnet, og få barnet til at synes, at det er spændende eller sjovt (...) Jeg kunne måske have fået det til at lykkes. Men så ville det være mig, der havde taget over. (Samværskonsulent)

Erfaringen er også, at meningen med at bruge *Min samværsg* under selve samværet skal formidles til forældrene, fordi de ellers kan opleve, at den tager tid fra samværet.

Et andet SAMVÆRsteam integrerede *Min samværsbog* i børnegrupper og oplevede, at yngre børn blev engagerede i den. Samtidig blev det mere uklart, om børnene i situationen kobledede bogen til samværet. I et tilfælde oplevede man dog, at bogen af børnene blev brugt til at forbinde livet i plejefamilien med samværet og forældrene, f.eks. da et barn bad plejeforælderen om at skrive i bogen, hvordan barnet ville holde fødselsdag: *"Fordi så kunne barnet vise forælderen det, og det synes jeg jo var rigtig fint, ikke? At plejeforælderen kunne hjælpe med det, og det blev tydeligt"* (Samværskonsulent). Samtidig er erfaringen, at ikke alle plejeforældre kender meningen med bogen:

(...) så skal det i hvert fald snakkes om. Fordi når plejeforældrene er færdige med det der samvær, så vil de vil faktisk gerne hjem, og det kan jo give god mening, men så nytter det jo ikke noget, at jeg siger: Hov nej, vent lige, I er lige nødt til at gå hen og drikke en kop kaffe, og så skal jeg lige lave det her med barnet. (Samværskonsulent)

I et tredje SAMVÆRsteam indgik *Min samværsbog* i det enkelte samvær på den måde, at bogen lå fremme i samværslokalet og blev brugt, hvis barnet ønskede det. Erfaringen er, at nogle børn ønsker at bruge den og aktivt tager initiativ til det, mens andre ikke er interesserede. Barnet kan støttes i at bruge bogen af plejeforælderen, forældrene eller samværskonsulenten og kan enten selv eller med støtte bestemme indholdet f.eks. tegninger, fotografier, breve fra en forælder og korte tekster (Seminar, oktober 2025).

Grupper og fællesskabende netværk

Et andet element, som blev afprøvet for at styrke *Meningssfuldt samvær: Roller, deltagelse og relationer*, var grupper for børn, forældre og plejeforældre.

I ét SAMVÆRsteam afprøvede man grupper for børn, forældre hhv. plejeforældre ad tre omgange. Grupperne fandt sted i ikke-kommunale omgivelser med natur, med mulighed for forskellige aktiviteter, og med et program. Børnegrupperne involverede leg, hygge og arbejde med *Min samværsbog*. I forældregrupper og plejeforældregrupper, blev der talt om forskellige temaer og cases, som alle drejede sig om *meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer* herunder forskellige følelser, interesser og mulige konflikter forbundet med samvær (Praksisbeskrivelser, 2025). Erfaringen er, at forældrene brugte grupperne til at lytte til og støtte hinanden dvs. at grupperne blev et rum for at dele håb, vrede, sorger og længsler men også for samtaler om at leve et voksenliv og at leve med, at ens barn er anbragt. Erfaringen er, at plejeforældrene brugte grupperne til at tale om deres rolle, relationer til barnet, samværet og til at nuancere faglige perspektiver og forståelser af børn og forældre.

I et andet SAMVÆRsteam afprøvede man også børne-, forældre- og plejeforældregrupper. Børnegrupperne rummede både leg, hygge, film om samvær og tid til *Min samværsbog*. Erfaringen er, at børnenes deltagelse er afhængig af plejeforældres muligheder for at bringe dem til børnegruppen. Der blev afholdt forældregruppe én gang. Erfaringen er, at det kan være svært og stiller store krav til faciliteringen af grupper, når forældrene har kognitive udfordringer, eller hvis de er frustrerede f.eks. over anbringelsen (Referat, Seminar 2025).

Et tredje SAMVÆRsteam afprøvede ikke grupper med børn, forældre og plejeforældre. Begrundelsen var, at børnene og forældrene var i udsatte og komplekse livssituationer, havde betydelige sociale og personlige udfordringer, og var meget forskellige med hensyn til alder, ressourcer, kognitive forudsætninger, sprog og anbringelsesgrundlag. Forventningen var også, at nogle forældre ikke ønskede at dele med andre, at deres barn er anbragt:

(...) den bio-forælder jeg har med er et helt andet sted og har nok i sig selv (...) barnet har lav IQ, og forælderen er nok lidt lavere. Og der er ikke nogen, der skal blande sig i forælders liv. Og der er ikke nogen, der skal have at vide, at den forælder har et barn anbragt. (Samværskonsulent)

Ved afslutningen af afprøvningen

Ved afslutningen af afprøvningen, gik partnerskabets ledere i gang med at drøfte, hvordan de ville arbejde videre med SIMBA i egen organisation (Partnerskabsmøde 1 & 2, 2026).

Alle i partnerskabet ønsker at fortsætte med og forankre den styrkede dialog mellem myndighed og udfører samt at forbedre de organisatoriske rammer for arbejdet med samvær gennem ledelse og dialog med andre aktører, fx familieplejekonsulenterne. Formålet er at styrke samarbejdet og fokus på *Formål, mål og forventningsafstemning, Dialog mellem samvær og Vurdering af samværets kvalitet*.

Alle i partnerskabet ønsker også at arbejde videre med *Min samværsbog*. Selvom det kunne være vanskeligt at bruge bogen, er ønsket at der arbejdes videre med den, f.eks. ved at introducere den ved opstarten af samvær, så både børn, forældre og plejeforældre tidligt bliver inddraget og får meningen med bogen formidlet.

I et SAMVÆRsteam ønsker man at fortsætte arbejdet med *Grupper og fællesskabende netværk* med den begrundelse, at forældrene efterspurgte det, og at børnene har sagt, at de gerne vil deltage igen. Desuden overvejes det, om grupperne kan bruges mere bredt til børn i anbringelse og deres forældre, fordi de understøtter et behov, som ikke kun gælder for børn og forældre med støttet eller overvåget samvær.

Devaluering: Hvad virker ifølge de professionelle?

De professionelle havde fra starten positive forventninger til SIMBA og de 6 metodiske fokuspunkter. Forventningen var, at SIMBA kunne kvalificere og/eller udvikle arbejdet med fokus på *Meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer*.

Alle SAMVÆRsteams har arbejdet med at tydeliggøre *formål, mål og forventningsafstemning* som afsæt for bedre *vurdering af samværets kvalitet*. De oplever, at samarbejdet mellem professionelle er blevet styrket. Det virksomme i SIMBA er ifølge de professionelle, at det bidrager til udvikling af et fælles sprog og en kultur, hvor man taler sammen og deler faglige refleksioner over, hvad der er et meningsfuldt samvær. Samværskonsulenten, som deltager i samværet og har indsigt i, hvad der

rører sig mellem børn, forældre og plejeforældre, kan tage initiativ til, at professionelle taler sammen f.eks. med henblik på at afstemme forventninger til eller justere samværets formål og mål. Når samarbejdet mellem myndighed og udfører styrkes, skabes der rum for *dialog mellem samvær* med barn, forældre og plejeforældre. Der er eksempler på, at denne dialog har bidraget til at nedtrappe konflikter, rette op på misforståelser og genskabe mening med samværet.

Forskning viser netop, at arbejdet med samvær er præget af en juridisk myndighedskontekst, økonomi, tid og forskellige forståelser af, hvad der er godt for barnet, som kan være vanskelige at navigere i. Samværet kan som en utilsigtet konsekvens blive fastsat kategorisk uden afsæt i barnets behov og situation (Klyvø, 2011). Manglende samarbejde kan gøre det svært at arbejde inddragende og med relationerne mellem barnet, forældre og plejeforældre. Der kan være en tendens til at holde samværet i 'ro', i stedet for at arbejde med følelser og konflikter (Nissen & Ravn, 2025). Det kan betyde, at barnets position bliver uklar, og at barnets muligheder for at udtrykke sig bliver overskygget af hensynet til de voksne (Forsberg & Pösö, 2008). Der er tegn på, at SIMBA kan understøtte værdier om *Samarbejde, Mening og Bæredygtighed*, når der i praksis arbejdes åbent med at udvikle relationer og følelser (jf. Succeskriterier).

Alle SAMVÆRsteams fik erfaringer med at bruge *Min Samværsbog*. De professionelles oplevelse er, at bogen kan understøtte barnets stemme og fortælling om samværet, men også, at ikke alle børn tager den til sig.

Der er positive erfaringer med at integrere bogen i selve samværet og i grupper for yngre børn. De professionelle kan være usikre på, om og hvordan de skal facilitere brug af bogen for børn, der har store kognitive udfordringer, og formidle meningen over for forældre og plejeforældre, så de ikke oplever, at den tager tid fra eller kræver ekstra tid udover samværet. Der var særligt positive erfaringer med *Grupper og fællesskabende netværk* for børn, forældre hhv. plejeforældre. De professionelle lægger vægt på, at børn, forældre og plejeforældre kan dele erfaringer, spejle sig i hinandens oplevelser og lære af hinanden. Dette stemmer overens med, hvordan børn, forældre og plejeforældre har oplevet SIMBA (jf. Børns, forældre og plejeforældres erfaringer med SIMBA). De mindre positive erfaringer handler om plejeforældrenes mulighed for at bringe børnene til gruppen, at forældre ikke mødte op, eller at grupperne alene kom til at handle om forældrenes frustrationer (jf. Caselog 5).

Efter afprøvningen har partnerskabets ledere beskrevet, hvordan de vil arbejde videre med SIMBA (Partnerskabsmøde 1 & 2, 2026). Alle ønsker at forankre det styrkede samarbejde mellem alle aktører, som har indflydelse på kvaliteten af eller indgår i samværet. Alle ønsker også at arbejde videre med *Min samværsbog* og *Grupper og fællesskabende netværk*, også i de tilfælde, hvor det endnu ikke har været afprøvet eller har været udfordrende.

Betingelser i konteksten

Afprøvningen af SIMBA og virkninger af det prægtes også af en række betingelser i konteksten. I det følgende

præsenteres de betingelser, som er blevet fremhævet af partnerskabet og af de professionelle på møder og i fokusgruppeinterviews. Afsluttende diskuteres det, hvordan disse betingelser har fremmet eller hæmmet afprøvningen af SIMBA.

Forhold hos børn, forældre og plejefamilier

I det følgende formidles de professionelles beskrivelser i caselogs af forhold hos børn, forældre og plejefamilier, som har hæmmet eller fremmet afprøvningen af SIMBA.

Grundlaget for børnenes anbringelse varierer, men alle børn, der har deltaget i SIMBA, har været udsat for omsorgssvigt og i nogle tilfælde vold og overgreb. Nogle har allerede i en tidlig alder været anbragt flere forskellige steder. Børnene beskrives positivt, f.eks. som fysisk, kognitivt og sprogligt velfungerende, nysgerrige, robuste, søde, kærlige, omsorgsfulde, glade, opmærksomme, kreative, viljestærke, kloge eller hurtige til at lære, med god energi, aktive, omsorgs- og ansvarsfulde. Men de beskrives også som meget sårbare med behov for kontinuerlig social, pædagogisk, undervisningsmæssig og/eller psykologisk støtte eller behandling. De beskrives med følelsesmæssige, sproglige, kognitive og/eller sociale vanskeligheder, som f.eks. kommer til udtryk i uro, utryghed, vanskeligheder med at koncentrere sig eller voldsomme reaktioner. Hensynet til barnets behov, synspunkt, trivsel og uforudsete udviklinger i samværet eller anbringelsen har i nogle tilfælde betydet, at afprøvningen er trådt i baggrunden.

Det har de seneste gange ikke været muligt at bruge samværsbogen. Barnet har haft det svært under samværene. Ved aflevering informerer plejeforældre om, at barnet har det svært, har været destruktivt og ødelagt ting (...) Adspurgte senere siger barnet, at "bogen er dum", og at barnet "ikke vil have taget billeder" (Caselog 7).

De professionelle beskriver forældrene positivt som f.eks. venlige, samarbejdende, stabile, glade i samværet med lyst til at lege og deltage samt kærlige og opmærksomme på barnet. Men de beskriver også, at forældrene mangler kompetencer og f.eks. kan være kognitivt udfordrede, kan have svært ved at forstå deres barn, fastholde fokus og opmærksomhed på samspillet, kan mangle overskud og evne til at etablere en relation til barnet, f.eks. ved at finde på noget at spørge om eller lave med barnet. Nogle forældre kan være urolige kropsligt og verbalt, de kan blive frustrerede, og der kan opstå konflikter mellem barn og forældre. Nogle forældre er frustrerede over anbringelsen eller skiftende plejefamilier og har svært ved at lægge det til side under samværet. Samværet kan også være ustabil, hvis forældrene er udfordrede i deres liv. De professionelle er opmærksomme på, at forældrene kan have mange sociale og personlige udfordringer i livet. De kan have fysiske og psykiske sygdomme eller handicaps. De kan være hjemløse, have perioder med ophold i fængsel, kæmpe med misbrug, brudte eller voldelige parforhold, og de kan mangle netværk og støtte. I de tilfælde, hvor relationen mellem forældre og børn er meget skrøbelig eller i situationer, hvor forældrene er vrede og har trukket

samtykket til anbringelsen, har det været udfordrende at arbejde med *meningsfuldt samvær: roller, deltagelse og relationer*.

Relationen mellem plejefamilie og forældre har også haft betydning. Det har været positivt for afprøvningen, når der har været et godt samarbejde. Plejeforældrenes rummelighed over for forældrene beskrives som afgørende, f.eks. at de taler godt om forældrene over for barnet og gerne vil og bakker op om, at barnet har en relation til sine forældre. Der har været eksempler på, at forholdet mellem plejeforældre og forældre ikke er så tillidsfuldt. I de tilfælde har *Dialog mellem samvær* været udfordrende og medført et stort arbejde med at afstemme forventninger mellem professionelle, forældre og plejeforældre. Dialogen har omvendt bidraget til at udrede og undgå eskalering af misforståelser og konflikter.

De faglige betingelser for at arbejde med samvær

Forskning viser, at det er en udfordrende opgave at arbejde med samvær. De professionelle skal have viden, faglige kompetencer, menneskelige, sociale og følelsesmæssige evner til at arbejde i en kompleks juridisk, social og følelsesmæssig kontekst. De skal opretholde et nuanceret (modsat kategorisk og standardiseret) fokus på barnets behov og forældrenes rolle - ofte i et krydsfelt, hvor der forskellige syn på, hvad der er godt for barnet, og hvor parterne er følelsesmæssigt involverede. Forskning viser også, at der mangler viden om, hvordan barnet, forældre og plejeforældre inddrages

på en måde, der understøtter et positivt og bæredygtigt samvær (f.eks. Bullen m.fl., 2015; 2017; Taplin m.fl., 2015; 2021; Salas m.fl., 2020, Healy, 2023; Rasmussen m.fl., 2023).

De indledende undersøgelser i projekt SAMVÆR viste, at selvom der i praksis er viden og vilje til styrke inddragelse af barn, forældre og plejeforældre kan det være vanskeligt at bryde med eksisterende rammer og mere 'tavs' kulturelle forestillinger om, hvad samvær er, hvordan det udføres, og hvordan kvaliteten vurderes. SIMBA er udviklet til at skabe et rum for at arbejde med ovenstående udfordringer (Nissen & Ravn, 2025) med et særligt fokus på det meningsfulde samvær og relationen mellem barn og forældre (Ravn, 2025). Her viser de foregående afsnit om børns, forældres, plejeforældres og professionelles erfaringer, at SIMBA kan bidrage til at styrke dette rum. Dét, som børn, forældre og plejeforældre har brugt og oplevet som virksomt i SIMBA, er også dét, de professionelle afprøvninger og erfaringer kredser om.

SIMBA er ikke en 'manual', der får de faglige udfordringer til at forsvinde, men tilgangen tilskynder faglige ledere og professionelle til at udvikle de faglige betingelser for at arbejde med samvær. På et partnerskabsmøde efter afprøvningen (Partnerskabsmøde 2, 2026), blev det f.eks. reflekteret, at det til stadighed er en udfordring at få alle dem, der er involveret i samvær, til at være afstemte og kunne se meningen med det. De forskellige syn på anbringelsen, samværet, barnets behov, følelser og konflikter forsvinder ikke. Derfor vil det forsat være en udfordring at inddrage alle parter

med fokus på barnets behov - og at rammesætte og vurdere samværets kvalitet. Som en leder sagde: ”*Det er stadigvæk svært*”. Oplevelsen er dog, at SIMBA giver et sprog for, hvordan man kan arbejde meningsbaseret og socialfagligt fremfor kategorisk og standardiseret. Fremfor at starte med at fastlægge samværets omfang i tid, handler SIMBA om at fastlægge samværets formål og kvalitet med fokus på relationen mellem det specifikke barn og dets forældre. Med det afsæt arbejdes der med en reel integration af den juridiske forpligtelse og det socialfaglige grundlag for samværet, og også dermed retssikkerheden for både børn og forældre.

Organisatoriske betingelser

I interviews, caselogs og møder peger de professionelle på forskellige organisatoriske betingelser, som har fremmet eller hæmmet afprøvningen af SIMBA.

Forskellige fysiske lokaliteter og organisatoriske rammer

De tre SAMVÆRsteams har som udgangspunkt forskellige organisatoriske og fysiske vilkår, som kan have betydning for samarbejdet mellem børne- og ungerådgivere og samværskonsulenter. I SAMVÆRsteam Ikast-Brande er myndighed og udfører organisatorisk og fysisk tæt på hinanden og refererer alle til samme ledelse under Familieafdelingen. I SAMVÆRsteams Aarhus og Vejle er myndighed og udfører derimod placeret i forskellige enheder og på forskellige adresser. I Vejle er samværskonsulenterne ansat i en selvejende organisation med et langvarigt tæt samarbejde med myndighed.

SAMVÆRsteam Ikast-Brande beskriver den tætte daglige kontakt som en styrke i afprøvningen, fordi den gør det lettere løbende at sparre, koordinere og følge op på konkrete samvær. Samarbejdet er ikke præget af ’siloer’ mellem myndighed og udfører. SAMVÆRsteam Vejle har i afprøvningen aktivt kompenseret for, at myndighed og udfører udgør forskellige organisationer og ikke er fysisk placeret samme sted. Faste møder med dialog har fremmet samarbejde om *Formål, mål og forventningsafstemning* og *Dialog mellem samvær* og har haft konkrete virkninger på samværets kvalitet. SAMVÆRsteam Aarhus har oplevet, at der er opstået en kultur, hvor man taler sammen. Erfaringen er dog også, at der skal gøres en særlig indsats for dette i en stor kommune med mange aktører, funktioner og kompetenceområder placeret i adskilte fysiske enheder (jf. De professionelle erfaringer). Det peger på, at fysisk nærhed eller alternativt tætte og organiserede samarbejdsformer er vigtige. Det virksomme er, når der opstår en kultur for fælles faglig refleksion, samarbejde og ejerskab - og omvendt, hvis fysisk og organisatorisk afstand hindrer det, hæmmer det SIMBAs virkninger.

At fastholde fokus på udvikling i en drift, der prioriterer sig selv

Afprøvningsperioden har været påvirket af andre forhold fx prioritering af implementeringen af Barnets Lov, sagsmængden og -tyngden, organisatoriske ændringer, udskiftninger og ubesatte stillinger og et højt arbejds-pres på området. Det har betydet, at de professionelle har skullet gøre en ekstra indsats for at fastholde fokus på udviklingsarbejdet med SIMBA i en praksis,

hvor den daglige drift nemt kan ”prioritere sig selv” (Samværskonsulent). Dette gælder især for børne- og ungerådgivere, som har en bred portefølje af opgaver:

For di vi har alle sammen travlt ... jeg har i hvert fald ikke sat det (afprøvningen af SIMBA) højest på min 'to-do-liste'. [...] Så føler jeg mig måske lidt mere sådan: 'Yes, nu skal vi prøve det med forældre næste gang.' Og så er jeg 'on fire' på det, og så bliver jeg lullet tilbage igen meget hurtigt til alene at skulle drifte... ”. (Børne- og ungerådgiver)

Ledelse

De professionelle i SAMVÆRsteamene udtrykker, at ledelsesmæssig prioritering og organisatoriske rammer er afgørende – både i afprøvningen af SIMBA og efterfølgende, når erfaringerne skal forankres. Flere beskriver, at fokus på udvikling kan være vanskeligt at opretholde uden klare rammer, forventninger og løbende ledelsesmæssig opmærksomhed. Det gælder særligt blandt børne- og ungerådgiverne, hvor samvær mellem børn og forældre er én del af en bred og kompleks opgaveportefølje. Erfaringerne peger på, at arbejdet med SIMBA forudsætter tid, løbende opfølgning og mulighed for fælles faglig refleksion. Et styrket arbejde med samvær opstår dermed ikke automatisk.

Strukturer og viden

En strukturel udfordring kan være opdelingen af opgaver og kompetencer mellem myndighed og udfører. Myndighederne har en bred vifte af opgaver knyttet til barnets anbringelse. De har indsigt i anbringelsen som helhed og skal løbende vurdere samværets kvalitet. Udførere af samvær har en specifik opgave. De deltager og har indsigt i selve samværet og beskriver det i rapporter. Denne forskel kan medføre et videnshul. Udførere af samvær efterspørger tydelighed om samværets formål og mål for at kunne arbejde med samværets kvalitet. Myndigheder har behov for viden om, hvordan det går i samværet for at kunne vurdere og eventuelt justere det. I nogle tilfælde har afprøvningen af SIMBA bidraget til at lukke videnshullet, fordi myndighed og udfører har arbejdet tættere sammen.

Og der synes jeg, at vi ikke nøjes med det beskrivende fra [samværskonsulent], men går i dialog. [Giver et eksempel på samarbejde om vurdering, indstillinger til ændringer eller justering af rammer for samvær] Og så laver vi den, ja, du kommer med dit, men vi er jo hele tiden i en dialog, fordi jeg netop ikke føler, jeg kan lave den vurdering. Så går jeg til [samværskonsulent] for sparring og vi vurderer sammen, og så tager jeg det med ind på mit teammøde og siger: ”Vi vurderer det her.” (Børne- og ungerådgiver)

Delevaluering: Hvad i konteksten fremmer og hæmmer virkninger?

På baggrund af afprøvningen ses det, at kan være hæmmende for afprøvningen og dens virkninger, hvis forhold hos børn og forældre er usædvanligt sårbare, eller hvis relationerne mellem parterne i samværet er så konfliktfyldte, at det bliver vanskeligt at fremme et meningsfuldt samvær. En særskilt udfordring kan være relationen mellem forældre og plejefamilie. Det har været positivt for afprøvningen af SIMBA, når der har været et godt samarbejde mellem plejefamilie og forældre. Plejeforældrenes rummelighed beskrives som afgørende f.eks. at de taler godt om forældrene over for barnet og bakker op om, at barnet har en relation til sine forældre. Når samarbejdet mellem forældre og plejeforældre har været konfliktfyldt, har det været afgørende, at de professionelle har taget initiativ til at gå i dialog og afstemme forventninger for at undgå eskalering af misforståelser og konflikter. Samværskonsulenten kan have en særlig rolle som den, der deltager i og dermed har indsigt i samværet, og hvordan det udvikler sig.

Det har været fremmende, at der har været et fagligt og ledelsesmæssigt ønske om at skabe et rum for at arbejde med de udfordringer i arbejdet med samvær, som er kendt fra både forskning og praksis: at sætte fokus på det meningsfulde samvær, at arbejde med konflikter og holde et nuanceret fokus på barnet, forældrenes rolle og samværets kvalitet. Det positive, men samtidig udfordrende er, at SIMBA ikke er en manual, men en tilgang og metode. Det stiller krav til at ledelse og professionelle kan arbejde med samværet på en meningsbaseret frem

for en kategorisk eller standardiseret måde. En meningsbaseret tilgang som SIMBA kræver faglig viden og mod til at sætte samværets formål og mål med relationerne mellem barn og forældre i forgrunden som begrundelse for samværets omfang.

Udvikling af samvær kræver, at der aktivt kompenseres for, at arbejdet med samvær går på tværs af fysiske lokaliteter og organisationer. Samarbejde og dialog kan fremmes f.eks. gennem rammer for kontakt eller møder, der gør at udviklingsopgaver integreres i driften på strategisk, balanceret og prioriteret vis. Ledelsesmæssigt ansvar for at fastholde fokus på samvær som en vigtig del af barnets liv og historie er afgørende - ikke mindst i myndighedsregi, hvor samvær er én del af en bred og kompleks opgaveportefølje. En gevinst er, at der opstår en øget grad af videndeling på tværs af myndighed og udfører. Den kan kompensere for, at børne- og ungerådgiverne og samværskonsulenterne har forskellig indsigt og give et bedre grundlag for at fastlægge, skabe og vurdere kvalitet i samværet.

Afsluttende evaluering

Denne evaluering har undersøgt, hvordan afprøvningen af SIMBA og de 6 metodiske fokuspunkter virker for børn, forældre, plejeforældre og professionelle, samt hvilke betingelser, der har haft betydning for afprøvningen.

Hvordan har afprøvningen virket?

Evalueringen viser, at SIMBA opleves som en meningsfuld og anvendelig tilgang og metode i arbejdet med støttet eller overvåget samvær.

Afprøvningen af SIMBAs metodiske fokuspunkter har varieret på tværs af de tre SAMVÆRsteams. Partnerskabets aktører - ledere og professionelle - har vurderet, hvilke fokuspunkter, der var relevante og meningsfulde at anvende i de enkelte samværsforløb.

Evalueringen viser tegn på at arbejdet med *Min samværsbog* samt *børnegrupperne* kan hjælpe børnene med at skabe mening og sammenhæng i de relationer, følelser og liv, der ikke er forbundet i deres hverdag. Forældre og plejeforældre beskriver, at de også har haft stort udbytte af at deltage i grupper. For både børn, forældre og plejeforældre kan grupperne bidrage til at sætte ord på oplevelser i og omkring samværet. For forældre og plejeforældre har det i enkelte tilfælde givet anledning til deling af erfaringer, som har bidraget til større forståelse for hinandens perspektiver, roller og følelsesmæssige engagementer i samværet. *Min Samværsbog* og *grupper og fællesskabende netværk* er afprøvet med variation og på forskellige måder. Et SAMVÆRsteam har valgt ikke at etablere grupper ud fra den vurdering, at timingen ikke var god, fordi børn og familier, som indgik i afprøvningen, var i en særligt sårbar situation (jf. Devaluering børn, forældre og plejeforældre).

Evalueringen viser også, at især arbejdet med fokuspunkterne *formål, mål og forventningsafstemning* og *dialog mellem samvær* fremhæves af både de professionelle og forældre som betydningsfuldt. Når formål og mål med samværet bliver tydeliggjort og meningen med det løbende drøftes og eventuelt genforhandles mellem de involverede, er der bedre forudsætninger for

afstemning af forståelser, udredning af misforståelser og forebyggelse af konflikter. Det bliver tydeligere, hvad der er hensigten med samværet, og hvordan der kan arbejdes for at skabe et meningsfuldt samvær for barn og forældre. Tydeligere formål, mål og dialog mellem samvær kan således også bidrage til løbende vurdering af samværets kvalitet og til justeringer med afsæt i barnets behov og forældrenes situation og forudsætninger. SIMBA kan her bidrage til at sætte kvaliteten af samværet i forgrunden frem for standarder og traditioner knyttet til omfanget af samvær.

Styrken i SIMBA er, at det er en kontekstuel, relationel og værdiorienteret tilgang og metode. SIMBA virker ind på kvaliteten, når der er gode betingelser for samarbejde og et stærkt fokus på kvaliteten af de relationer, der er og kan udvikles mellem barn og forældre - herunder opmærksomhed på og aktivt arbejde med konfliktende følelser og interesser - så samværet bliver bæredygtigt. Det kræver, at dem, der arbejder med samvær, anerkender og inddrager både barnet og forældrene som aktive aktører i samværet. Det vil sige, at SIMBAs 6 metodiske fokuspunkter virker bedst, når de understøttes af værdier om Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse. Her viser evalueringen, at de organisatoriske betingelser på området har en afgørende betydning. Støttet og overvåget samvær involverer børn og forældre i sårbare positioner, og samvær udgør kun en lille del af myndighedernes opgaver med børn, unge og familier. Under prioriteringen af implementeringen af hele barnets lov, sagsmængden og -tyngden, organisatoriske ændringer, udskiftninger og ubesatte stillinger har det krævet en særlig indsats at

fastholde fokus på udviklingsarbejdet med SIMBA. Ledelse og fagligt engagement har været afgørende for at fastholde fokus på udvikling af samvær og SIMBA. Hvis det er til stede, viser evalueringen, at SIMBA kan styrke et samarbejde, der kompenserer for fysiske afstande og bidrager til at udfylde de videnshuller, der opstår mellem opdeltede funktioner og opgaver. På den måde kan SIMBA også bidrage til mening i det professionelle arbejde, der ikke automatisk er sammenhængende.

Virksomme mekanismer i SIMBA

Evalueringen viser, at virksomme mekanismer i SIMBA er:

- **Fokus på relationer, deltagelse og mening** for dem, der deltager i samværet, og med fokus på roller, forventninger og forudsætninger. At arbejde med relationerne mellem barnet, forældre og plejeforældre er afgørende for at skabe forudsætninger for et godt og bæredygtigt samvær, fordi alle parter er orienteret mod deres indbyrdes relationer og følelser. Hvis arbejdet med relationer understøttes af anerkendelse og inddragelse, opleves samarbejdet mere trygt, forudsigeligt og meningsfuldt for de involverede.
- **Fokus på roller, forskellige perspektiver, interesser, misforståelser og konflikter.** Ved kontinuerligt at skabe rum for dialog og refleksion over roller, forskellige perspektiver og interesser - og ved at arbejde med misforståelser og konflikter - bliver det muligt at skabe et rum, hvor der kommer fokus på barnets relationelle behov. Mening og et bæredygtigt samvær opstår ikke af sig selv. Det udvikles gennem et vedvarende arbejde med samarbejdet. Det gælder i forhold til barnet, forældre og plejeforældre, men også i forhold til samarbejdet mellem de forskellige professionelle.

Ovenstående betyder, at der skal arbejdes med dét, der understøtter bæredygtige relationer i og omkring samværet. Det kræver en særlig indsats. Selve anbringelsen og vurderingen af, at samværet mellem barn og forældre bør støttes, eller afgørelsen om, at de ikke kan være alene sammen uden overvågning, skaber et grundlag, hvor det er *forventeligt*, at der er forskellige behov, perspektiver, interesser, misforståelser og konflikter. Det er også forventeligt, at relationerne er sårbare. Evalueringen viser, at for både børn, forældre, plejeforældre og professionelle er følgende vigtigt:

- **At arbejde med anerkendelse og tryghed.** Evalueringen viser, at både børn, forældre, plejeforældre og professionelle er orienteret mod at se sig selv i den anden, og at være en del af noget i modsætning til at være alene. For børn, forældre og plejeforældre handler det om at opleve anerkendelse, tryghed og håb. Konkret betyder det, at der er forståelse for deres livssituation og følelser - og at savn, sorg, skam, usikkerhed såvel som frustrationer bliver mødt på en måde, hvor de får mod til at udtrykke og åbne sig. For de professionelle handler det om at kunne agere i en kultur og et samarbejde, hvor man anerkendes for

sin indsigt og viden. Det er et rum, hvor man taler sammen, deler viden og kan komme med forslag til ændringer på tværs af kompetenceområder.

- **At dele erfaringer og lære.** Evalueringen viser, at både børn, forældre, plejeforældre og professionelle er rettet mod at dele erfaringer, udtrykke tanker og følelser, og opnå større indsigt i andres perspektiver. Når de får mulighed for at dele erfaringer, tale om og afstemme forventninger til samværrets formål, skaber det åbenhed for læring. Det understøtter samværrets kvalitet for barnet, fordi alle parter kan få nye indsigter om sig selv, de andre og ikke mindst barnet. For barnet med støttet og overvåget samvær er vilkåret ofte, at ingen af de voksne har det fulde billede af, hvordan barnet har det i og omkring samværet. Hvis barnet ikke alene skal bære ansvaret for at skabe mening og sammenhæng i de relationer, følelser og liv, der ikke er forbundet i dets hverdag, er det vigtigt at understøtte erfaringsdeling og læring mellem de voksne.

De virksomme mekanismer kan forstås som omsorg, der bygger på anerkendelsen af, at dét, der opfattes som meningsfuldt, er forskelligt. Gensidig forståelse er ikke givet. Parterne må gøre sig umage for at forstå hinanden eller dét, der kan virke uforståeligt. Denne relationelle kompetence er en forudsætning for at kunne træffe gode afgørelser, fordi den åbner for dén indsigt og viden, der er nødvendig for at kunne begrunde og forklare, hvorfor en afgørelse blev, som den blev (Engen m.fl. 2024). For barnet er det afgørende at opleve, at de voksne udviser den indstilling i ord og handlinger, så der skabes et rum, hvor det er muligt at udtrykke sig.

SIMBA som en vej til succeskriterier

SIMBA er en helhedsorienteret tilgang og metode, hvor 6 fokuspunkter understøtter kvalitet i samværet med fokus på relationen mellem barn og forældre. SIMBAs værdier er afgørende for, at de metodiske fokuspunkter sættes i sving. Omvendt kan erfaringer med at arbejde med de metodiske fokuspunkter give indsigt i, hvad værdierne Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse betyder i praksis. Sker det, kan SIMBA bidrage til faglig kvalitet og et nuanceret sprog om samvær på tværs af aktører.

Succeskriterierne for SIMBA var:

- **En forbedret og virksom inddragelse** af barnets stemme, behov, interesser og hverdagsliv i samvær, der understøtter formålet med anbringelsen
- **Et bæredygtigt samarbejde** til barnets bedste, afstemt med forældrenes forudsætninger og med færre konflikter mellem aktører involveret i barnets anbringelse
- **At barnet oplever at være betydningsfuld** samt udvikler en sammenhængende fortælling om samværet og en meningsfuld livshistorie på sigt

Afprøvningen har vist, at SIMBA kan være en vej til at opnå succeskriterierne, men SIMBA 'fixer' ikke de udfordringer, der er i og omkring samvær. Det er, og vil forsat være, en udfordring at inddrage og skabe gensidig forståelse blandt alle parter med fokus på barnets behov - og at rammesætte og vurdere samværrets kvalitet.

SIMBA giver imidlertid et sprog for, hvordan man kan arbejde meningsbaseret og socialfagligt med samværets kvalitet - fremfor standardiseret. I en kontekst, der involverer mange konfliktende hensyn, komplekse samarbejdsflader og mange organisatoriske forventninger, kræver det ledelsesmæssigt og fagligt mod. Dette mod består i at sætte kvaliteten i samværet og relationen mellem barn og forældre i forgrunden som dét, der definerer samværets formål, indhold, varighed og kvalitet.

Anbefalinger til praksis og videre udvikling

På baggrund af evalueringen anbefales det, at der i den fortsatte udvikling af SIMBA og arbejdet med støttet og overvåget samvær fastholdes:

- **Fokus på, at SIMBA er en helhedsorienteret tilgang,** hvor værdierne Samarbejde, Inddragelse, Mening, Bæredygtighed og Anerkendelse er afgørende for, at de 6 metodiske fokuspunkter sættes i sving, og omvendt, hvor arbejdet med metodiske fokuspunkter kan tydeliggøre, hvad værdierne indebærer i praksis. Sker det, kan SIMBA bidrage til faglig retning og et nuanceret sprog om samvær på tværs af aktører. En forudsætning for dette er, at der er tydelig faglig ledelse, så et kontinuerligt fokus på samværets kvalitet fastholdes.
- **Fokus på relationer** mellem børn, forældre, plejeforældre og professionelle samt mellem professionelle som afgørende for samværets kvalitet.

Det er vigtigt, at ledelse og medarbejdere sætter relationen mellem barn og forældre i forgrunden, *fordi* der er mange forskellige syn på, hvad der er godt samvær for barnet. Sidstnævnte handler om, at relationerne mellem forældre, plejeforældre og professionelle også har betydning for samværets kvalitet. For barnet er det afgørende at opleve, at de voksne – forældre, plejeforældre og professionelle – afstemmer deres roller og faciliterer, at relationen mellem barn og forældre kommer i forgrunden.

- **Fokus på anerkendelse, tryghed, åbenhed og muligheder for at dele erfaringer og lære** blandt børn, forældre, plejeforældre og de professionelle. For børn, forældre og plejeforældre handler det om at få mulighed for at dele oplevelser og følelser set fra deres position. For de professionelle handler det om at opbygge en kultur og et samarbejde, hvor børne- og ungerådgivernes og samværskonsulenternes forskellige viden og indsigt anerkendes og bruges aktivt i dialog om formål, mål og forventninger samt i tilrettelæggelse, vurderinger og justeringer af samværets kvalitet. Samværskonsulenten har en særlig rolle og indsigt som dén, der er til stede og har viden om, hvordan det går i samværet, hvordan relationen mellem barn og forælder udvikler sig, og hvordan plejeforældre, børne- og ungerådgiveren og andre professionelle kan støtte op om det.
- **Fokus på at arbejde aktivt med konfliktende forståelser.** Hvis ovenstående sker, kan der skabes der et rum, hvor der aktivt kan arbejdes med misforståelser og konfliktende forståelser mellem børn, forældre,

plejeforældre og professionelle. Det er forventeligt, at parterne oplever samværet og dets kvalitet forskelligt. At arbejde tydeligt, men respektfuldt og nænsomt med forskellige forventninger, misforståelser og konflikter, er vigtigt for barnet. Det kan forebygge, at barnet kommer til at stå i en situation, hvor det af hensyn til de voksnes følelser oplever, at det ikke kan udtrykke egne følelser, behov og ønsker.

- **Fokus på, at SIMBA ikke 'fixer' men tydeliggør udfordringer i arbejdet med samvær.** Det er og vil forsat være en udfordring at inddrage og afstemme forventninger og forståelser blandt alle parter med fokus på barnets behov - og dermed også at

rammesætte og vurdere samværets kvalitet. SIMBA 'fixer' ikke udfordringerne, men kan medvirke til at gøre dem tydelige. Som tilgang og metode giver SIMBA et grundlag for at undersøge udfordringer, handle på dem og løbende vurdere samværets kvalitet. Fokus på relationen mellem barn og forældre og meningen med samværet kommer i forgrunden som dét, der definerer samværets formål, indhold og omfang. Sker det, kan standardiserede tilgange til samværet udfordres og forandres, fordi det bliver tydeligt, at samvær bygger på et komplekst socialfagligt arbejde.

Referencer

- Aamodt, H. A., & Sommerfeldt, M. (2024). Foreldreskap i transformasjon – forventninger til foreldre i vurderinger av samvær. *Barn – forskning om barn og barndom i Norden*, 42(1). <https://doi.org/10.23865/barn.v42.5606>
- Barckmann, C. B., Szulevicz, T., Ness, O., Nissen, M. A., & Prilleltensky, I. (2026). Mattering in Danish out-of-home care. *International Journal of Adolescence and Youth*, 31(1), 2660779. <https://doi.org/10.1080/02673843.2026.2660779>
- Bullen, T., Taplin, S., Kertesz, M., Humphreys, C., & McArthur, M. (2015). Literature review on supervised contact between children i out-of-home care and their parents. Prepared as part of the study kContact: Keeping Contact between Parents and Children in Care. Institute of Child Protection Studies, Australian Catholic University and University of Melbourne https://www.acu.edu.au/-/media/feature/pagecontent/richtext/about-acu/institutes-academies-and-centres/icps/_docs/kcontact_literaturereview_2014.pdf?rev=5a31a8b0a4644d41bd96741dd7e17fe7
- Bullen, T., Taplin, S., McArthur, M., Humphreys, C., & Kertesz, M. (2017). Interventions to improve supervised contact visits between children in out of home care and their parents: a systematic review. *Child and Family Social Work*, 22(2), 822–833 <https://doi.org/10.1111/cfs.12301>
- Engen, M., Jørgensen, A. M. & Nissen, M. A. (2024). *Plads til omsorg i socialt arbejde med børn og familier*. (1 ed.) Akademisk Forlag. <https://www.akademisk.dk/e-bog/born-og-familie/produkt/plads-til-omsorg-i-socialt-arbejde-med-born-og-familier>
- Forsberg, H. & Pösö, T. (2008). Ambiguous Position of the child in supervised meetings. *Child & Family Social Work*, 13(1), 52-60. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2206.2007.00515.x>
- Healy, K., Venables, J., Walsh, T. (2023). Supporting birth parents’ relationships with children following removal: A Scoping Review. *Children and Youth Services Review*. Vol. 149; 106961 <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2023.106961>
- Huseby-Lie, I. (2024). Children’s perspectives on contact with birth parents: a mixed-methods systematic review. *European Journal of Social Work*, 27(3), 519–533. <https://doi.org/10.1080/13691457.2023.2235090>
- Järvinen, M., & Luckow, S. (2020). Sociological Ambivalence: Relationships between Birth Parents and Foster Parents . *Sociology*, 54(4), 825-841. <https://doi.org/10.1177/0038038519896937>
- Klyvø, L. (2011). Når samværet er svært. Perspektiver på plejebørns samvær i Københavns Kommune. Videnscenter for Familiepleje. København: TryKKeriet https://familieplejen.kk.dk/sites/default/files/2021-04/naarsamvaeretersvaert_0.pdf

Kriz, K. & Petersen, M. (eds.) (2023). *Children and young people's participation in child protection. International research and practical implications*. Oxford University Press.

Krogstrup, H. K. (2016). *Evalueringsmodeller*. (3. udg.) Hans Reitzels Forlag.

Nissen, M. A. (2026, under udarbejdelse). Writing what matters for children in care: An ethnography of experiences of the child-parent-relationship in records on supervised contact in Denmark. Indsendt og under fagfællebedømmelse

Nissen, M. A., & Ravn, M. K. (2025). Going beyond dichotomous political discourses about children's participation and voice: unfolding the complexities of children's needs in and around supervised contact in Denmark. *European Journal of Social Work*, 28(4), 730–742. <https://doi.org/10.1080/13691457.2024.2407861>

Ravn, M. (2025). 'What are we to each other?': Relational participation as processes of positioning, confirming and manifesting relationships. *Social Sciences*, 14(3), Artikel 177. <https://doi.org/10.3390/socsci14030177>

Ravn, M. (2026, under udarbejdelse). Carving out a space for relational participation: doing and sayings from children, parents and professionals in supervised contact. Indsendt og under fagfællebedømmelse.

Salas, M., Bernedo, I. M., García-Martín, M. A. & Fuentes, M. (2020). Behavioral Observation and Analysis of Participants in Foster Care Visits. *Family Relations. Interdisciplinary Journal of Applied Family Science*. 70, 540-556 <https://doi.org/10.1111/fare.12430>

Salkauskiene, I., Wilson, S., Gresdahl, M., & Juul, R. (2025). Children's experiences of collaborative relationship with child welfare and protection professionals in Norway: a state-of-the-art review. *Nordic Social Work Research*, 15(1), 136–152. <https://doi.org/10.1080/2156857X.2023.2298673>

Taplin, S., Bullen, T., McArthur, M., Humphreys, C., Kertesz, M. & Dobbins, T. (2015). KContact, an enhanced intervention for contact between children in out-of-home care and their parents: protocol for a cluster randomized controlled trial. *BMC Public Health*, 15 <https://doi.org/10.1186/s12889-015-2461-3>

Taplin, S., Lucas, N., Suomi, A., Humphreys, C., Kertesz, M. & McArthur, M. (2021). Parents' supervised contact visits with their children in care: Factors associated with cancellations. *Children and Youth Services Review*, 127, 106127 <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2021.106127>

AAU OPEN

**AALBORG UNIVERSITY
OPEN PUBLISHING**